

2009

**VALSTS IZGLĪTĪBAS SATURA CENTRA
PUBLISKAIS PĀRSKATS**

Noslēgums vienmēr ir arī kaut kā jauna sākums. Uzsākot jaunu darbu, mēs visi vēlamies, lai tas tiktu izdarīts ļoti labi, lai mums izdotos sasniegt visus mūsu mērķus.

Valsts izglītības satura centra lielākā vērtība, līdzīgi kā tas bija arī visās reorganizētajās iestādēs, ir darba kolektīvs. Iestāde nevarētu veiksmīgi īstenot tik daudz funkciju, ja nebūtu profesionāli un zinoši speciālisti, kuri savu darbu veic ar lielu atbildības sajūtu.

Šis gads ir bijis sarežģīts, pieņemot daudzus lēmumus, bet vienlaikus tas ir bijis arī izaicinājumu gads, jaunizveidotajā iestādē nosakot funkcijas, veicamos uzdevumus, stratēģiju un iestādes darbību.

Mūsu uzdevums ir koordinēt mācību satura sagatavošanu, organizēt dažādus valsts pārbaudes darbus, veikt interešu izglītības pasākumus un audzināšanas darbu, organizēt valsts valodas pārbaudes, atbalstīt Latvijas talantīgos jauniešus, koordinēt pedagogu tālākizglītības pasākumus, īstenot vairākus projektus un atbalstīt skolēnus ar speciālajām vajadzībām.

Viena no darba prioritātēm bija uzsākt mācību satura pārskatīšanas un pilnveides darbu pirmsskolā un sākumskolā, jo, strauji mainoties pasaulei mums apkārt, skolēniem ir jāiegūst zināšanas, kas noderīgas reālajā dzīvē. Ir noslēgusies mācību priekšmeta "Latvijas vēsture" aprobācija, kas ļauj plānot šī mācību priekšmeta ieviešanu skolās.

Uzsākām gatavoties X Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkiem, kas būs krāšņs un prieka pilns pasākums gan skolēniem, gan viņu vecākiem, pedagogiem un svētku skatītājiem. Svētku sagatavošana ir viena no mūsu darba prioritātēm, lai mums visiem kopā izdotos saglabāt mūsu kultūrvēsturisko mantojumu un radīt prieku ikvienā.

Valsts izglītības satura centrs ir pateicīgs ikvienam, kas ir atbalstījis mūs izglītības darbā un sniedzis savus priekšlikumus tā uzlabošanai!

Valsts izglītības satura centra vadītājs
Guntis Vasilevskis

Pamatinformācija	3
VISC darbības rezultāti	5
Vispārējās izglītības satura nodrošinājums.....	5
Profesionālās izglītības satura nodrošinājums.....	9
Vispārējās izglītības un profesionālās izglītības standartiem atbilstošas mācību literatūras izstrādes koordinēšana	11
Valsts pārbaudījumi	16
Speciālā izglītība.....	18
Interesu izglītība.....	22
Audzināšanas darbs	25
Pedagogu profesionālā pilnveide vispārējā izglītībā	26
Atbalsts talantīgajiem skolēniem un audzēkņiem	31
Projekti un starptautiskās sadarbības programmas	33
Finanšu rādītāji un budžeta informācija	35
Personāls.....	36
Komunikācija ar sabiedrību.....	38
VISC darbības plāni 2010.gadam.....	39

PAMATINFORMĀCIJA

Valsts izglītības satura centrs (turpmāk – VISC) ir izglītības un zinātnes ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas izveidota 2009.gada 1.jūlijā, apvienojot Izglītības satura un eksaminācijas centru (ISEC), Valsts jaunatnes iniciatīvu centru (VJIC), Profesionālās izglītības administrāciju (PIA) un Valsts speciālās izglītības centru (VSIC). VISC darbību reglamentē Ministru kabineta 2009.gada 30.jūnija noteikumi Nr.682 "Valsts izglītības satura centra nolikums".

Reorganizācija tika veikta saskaņā ar Ministru kabineta 2009.gada 29.maija rīkojumu Nr.357 "Par Izglītības satura un eksaminācijas centra, Valsts jaunatnes iniciatīvu centra un Valsts speciālās izglītības centra reorganizāciju un Valsts izglītības satura centra izveidi". VISC pilda arī daļu no Vispārējās izglītības kvalitātes novērtēšanas valsts aģentūras funkcijām atbilstoši Ministru kabineta 2009.gada 29.maija rīkojumam Nr.356 "Par Profesionālās izglītības administrācijas un Vispārējās izglītības kvalitātes novērtēšanas valsts aģentūras reorganizāciju". Reorganizācijas procesā tika nodrošināta funkciju īstenošanas nepārtrauktība.

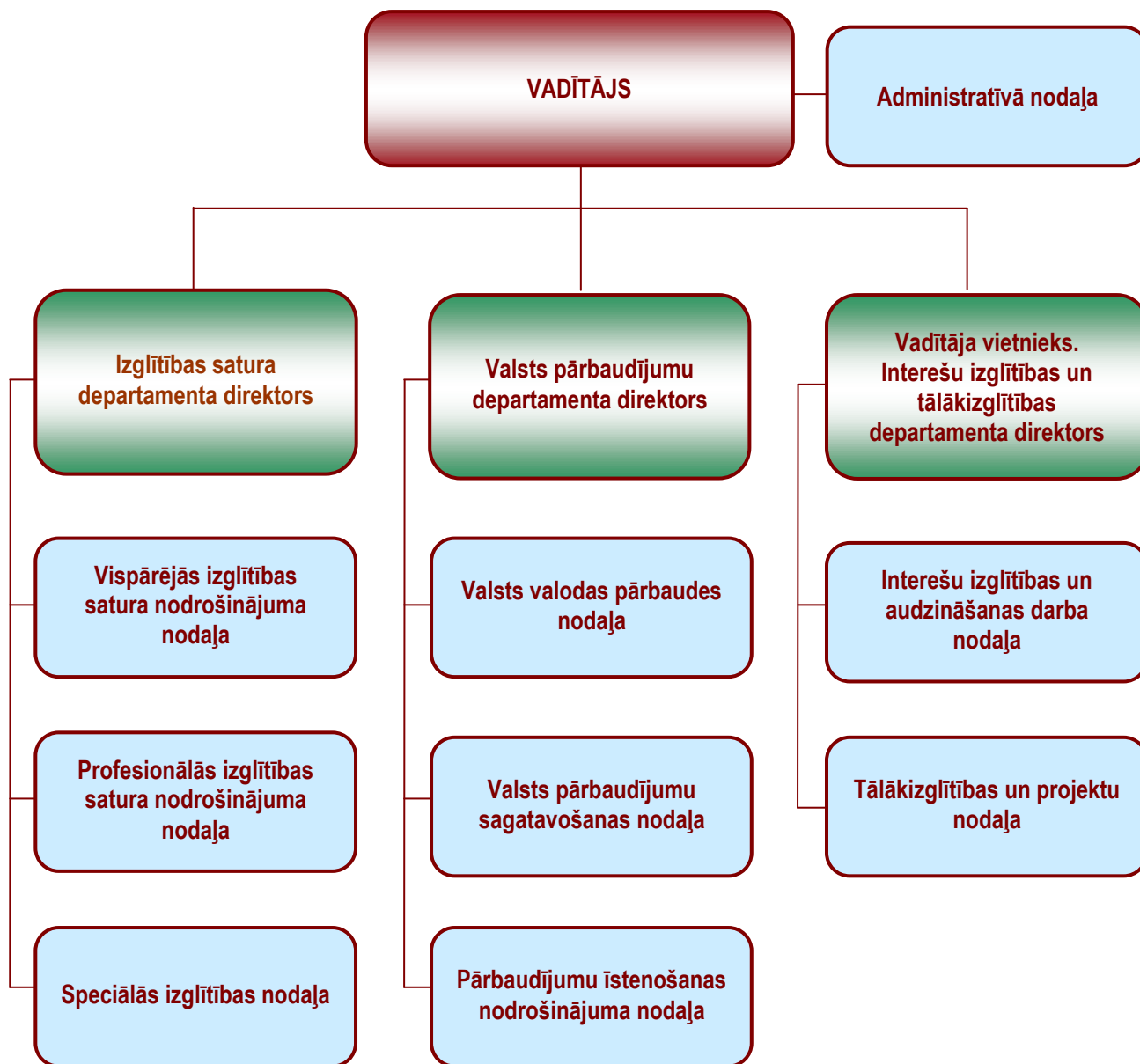
VISC ir šādas funkcijas:

- nodrošināt mācību satura izstrādi vispārējā izglītībā un pārraudzīt tā īstenošanu;
- nodrošināt profesionālās pamatizglītības, arodizglītības, profesionālās vidējās, profesionālās tālākizglītības, profesionālās pilnveides un profesionālās ievirzes izglītības satura izstrādi atbilstoši valsts standartiem;
- nodrošināt izglītojamo mācību sasniegumu novērtēšanu valsts pārbaudījumos vispārējā izglītībā;

- nodrošināt vienotu profesionālās izglītības valsts pārbaudījumu satura izstrādi un norisi;
- koordinēt vispārējās izglītības un profesionālās izglītības standartiem atbilstošas mācību literatūras izstrādi;
- koordinēt atbalsta sistēmas darbību, lai nodrošinātu izglītības ieguvu izglītojamajiem ar īpašām vajadzībām;
- koordinēt interešu izglītības sistēmas darbību un īstenot atbalsta pasākumus izglītojamo personības attīstībai, spēju un talantu pilnveidei;
- nodrošināt Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku sagatavošanu un norisi;
- koordinēt un īstenot pedagogu profesionālo pilnveidi;
- nodrošināt valsts valodas prasmes pārbaudi profesionālo un amata pienākumu veikšanai, pastāvīgās uzturēšanās atļaujas saņemšanai un Eiropas Kopienas pastāvīgā iedzīvotāja statusa iegūšanai.

Pēc reorganizācijas būtiski samazināts speciālistu skaits, kuru pienākumos ietilpst VISC nolikumā noteikto funkciju un uzdevumu īstenošana. Veicamo uzdevumu apjoms nav samazinājies, tādējādi ir apdraudēta funkciju īstenošana, no kurām nevienu funkciju nevar deleģēt privātajam sektoram (institūcijām).

VISC vada iestādes vadītājs, tam ir viens vietnieks, kas vienlaikus ir arī Interešu izglītības un tālākizglītības departamenta direktors. Iestādē ir trīs departamenti un deviņas nodaļas, katru departamentu vada vadītājs, katru nodaļu vada nodaļas vadītājs.

1.attēls. VISC struktūras shēma

VISC DARBĪBAS REZULTĀTI

VISPĀRĒJĀS IZGLĪTĪBAS SATURA NODROŠINĀJUMS

Līdz 2009.gada 1.jūlijam vispārējās izglītības mācību satura jautājumi bija Izglītības satura un eksaminācijas centra pārziņā. Tagad šos jautājumus risina VISC Vispārējās izglītības satura nodrošinājuma nodaļa. Tās galvenie uzdevumi ir nodrošināt mācību satura izstrādi vispārējā izglītībā, pārraudzīt tā īstenošanu un koordinēt vispārējās izglītības standartiem atbilstošas mācību literatūras izstrādi.

2009.gadā vispārējās izglītības satura nodrošinājuma darba prioritātes bija šādas:

- 1) veikt mācību satura pilnveidi, tā sekmīgu īstenošanu vispārējās izglītības iestādēs;
- 2) analizēt mācību priekšmeta "Latvijas vēsture" aprobācijas rezultātus un veikt rekomendācijas mācību priekšmeta ieviešanai skolās;
- 3) nodrošināt mācību saturam atbilstošu mācību literatūru vispārējās izglītības programmās;
- 4) sniegt metodisko atbalstu par dažādiem mācību satura jautājumiem.

Mācību priekšmetu "Svešvaloda" un "Psiholoģija" standartu pilnveide

2009.gadā tika pilnveidots pamatzglītības mācību priekšmeta "Svešvaloda" standarts, izdarot attiecīgus grozījumus Ministru kabineta 2006.gada 19.decembra noteikumos Nr.1027 "Noteikumi par valsts standartu pamatzglītībā un pamatzglītības mācību priekšmetu standartiem". Veiktas attiecīgas korekcijas mācību priekšmetu programmu paraugos.

Tāpat arī tika pilnveidots vispārējās vidējās izglītības mācību priekšmeta "Psiholoģija" standarts, izdarot attiecīgus grozījumus Ministru kabineta 2008.gada 2.septembra noteikumos Nr.715 "Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās vidējās izglītības mācību priekšmetu standartiem". Izstrādāts mācību priekšmeta programmas paraugs.

Mācību priekšmeta "Latvijas vēsture" standarta aprobācija

Aprobēts pamatzglītības mācību priekšmeta "Latvijas vēsture" standarta projekta mācību saturs.

2006.gada 12.janvārī tika izdots Izglītības un zinātnes ministrijas rīkojums Nr.31 "Par mācību priekšmeta "Latvijas vēsture" ieviešanu", kura 1.4.apakšpunkts noteica ieviest aprobācijas kārtībā pamatzglītības programmās mācību priekšmetu "Latvijas vēsture", sākot ar 2006./2007.mācību gada 1.septembri. Aprobācija tika īstenota trīs gadu periodā (līdz 2009.gada jūnijam).

40 skolās tika aprobēts tāds vēstures mācīšanās modelis, saskaņā ar kuru skolēni sākmā apguva mācību priekšmetu "Vēsture", kura ietvaros skolēni mācījās Eiropas un pasaules vēstures jautājumus, savukārt 8.klases otrajā semestrī un 9.klasē – mācību priekšmetu "Latvijas vēsture". Tādējādi skolēni sākotnēji iepazīs ar vēstures procesu no vispārīgajiem laikiem līdz mūsdienām, apgūstot tā

likumsakarības, bet Latvijas vēsturi mācījās pamatzglītības beigu posmā, izprotot to pasaules vēstures kontekstā un tās likumsakarībās.

Aprobācijas procesā tika vērtēts gan mācību priekšmeta saturu reglamentējošo dokumentu projektu saturs un to atbilstība vēstures mācīšanai, gan mācību process izmēģinājumā iesaistītajās skolās un tā kvalitāte, kas tieši ietekmēja aprobāciju un tās sasniedzamos rezultātus.

Aprobācijas mērķis bija noteikt, vai mācību priekšmeta "Latvijas vēsture" kā atsevišķa priekšmeta mācīšana uzlabo Latvijas vēstures mācīšanas kvalitāti, un izvērtēt mācību priekšmeta "Latvijas un pasaules vēsture" sadalīšanas efektivitāti un pamatojību, kā arī novērtēt un pilnveidot mācību priekšmetu "Vēsture" un "Latvijas un pasaules vēsture" standartu un programmu paraugu projektu kvalitāti. Aprobācijas procesa laikā tika īstenoti visi paredzētie uzdevumi, tādējādi sasniedzot aprobācijas mērķi.

Latvijas vēstures kā atsevišķa mācību priekšmeta mācīšana skolēnu mācību sasniegumus ne uzlabo, ne pasliktina. Aprobācijas procesa rezultāti parādīja, ka atsevišķa Latvijas vēstures mācīšana neuzlabo skolēnu zināšanas un prasmes. Vienlaicīgi rezultāti parādīja, ka aprobācijas modeļa īstenošana nepazemina skolēnu mācību sasniegumu līmeni kopumā. Savukārt aprobācijas process veicināja pozitīvu skolēnu attieksmi pret Latvijas vēsturi un Latvijas valsts vērtībām.

Izmēģinājuma laikā tika izvērtēta mācību priekšmetu "Vēsture" un "Latvijas vēsture" standartu un programmu paraugu projektu kvalitāte. Pēc pilnveides šie dokumenti tiks izmantoti par pamatu turpmākai vēstures mācīšanai skolās pamatzglītības pakāpē.

Aprobācijas process parādīja, ka nepieciešams pārskatīt pamatzglītības vēstures mācību saturu kopumā, veicot tā atslogošanu, īpaši tēmas pasaules vēsturē.

Tāpat arī jārisina jautājums par skolēnu vecumposmam atbilstošu mācību grāmatu un mācību līdzekļu izstrādi, jo esošie mācību līdzekļi ir tikai pielāgojami vēstures mācīšanai pēc aprobācijā izmēģinātā vēstures mācīšanas modeļa.

Lai īstenotu aprobētos mācību priekšmetu "Vēsture" un "Latvijas vēsture" standartus, nepieciešama skolotāju profesionālās meistarības pilnveide. Tālākizglītībā būtu jāpilnveido skolotāju zināšanas un prasmes gan vēsturē, gan vēstures didaktikā.

Mācību priekšmetu standartu saskaņošanas darbs

Pārskata gada laikā tika saskaņoti 72 izglītības iestāžu izstrādātie vispārējās izglītības mācību priekšmetu standarti mācību priekšmetos, kuri nav minēti Ministru kabineta 2006.gada 19.decembra noteikumos Nr.1027 "Noteikumi par valsts standartu pamatzglītībā un pamatzglītības mācību priekšmetu standartiem" vai Ministru kabineta 2008.gada 2.septembra noteikumos Nr.715 "Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās vidējās izglītības mācību priekšmetu standartiem".

Mācību priekšmetu standartu izstrādes jautājumos konsultētas 42 izglītības iestādes.

Vērtēšana

2009.gadā tika pilnveidoti izglītojamo iegūtās izglītības vērtēšanas pamatprincipi un kārtība, izdarot attiecīgus grozījumus Ministru kabineta 2008.gada 2.septembra noteikumos Nr.715 "Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās vidējās izglītības mācību priekšmetu standartiem". Pilnveidotie izglītojamo iegūtās izglītības vērtēšanas pamatprincipi un kārtība nodrošina vienotu, pēctecīgu un visām mācību procesā iesaistītajām pusēm (pedagogi, skolēni, vecāki u.c.) saprotamu vērtēšanas sistēmu vispārējā izglītībā.

Vislielākās izmaiņas vērtēšanā tika panāktas sākumskolas posmā. Jau iepriekš 4.klasē 10 ballu skalā tika izteikts vērtējums daudzos mācību priekšmetos: "Latviešu valoda", "Latviešu valoda un literatūra" (mazākumtautību izglītības programmās), "Mazākumtautību valoda", "Matemātika" un "Dabaszinības". No 2009./2010.mācību gada 4.klasē vērtējums ballēs jāizsaka šādos mācību priekšmetos: "Sociālās zinības", "Mūzika", "Vizuālā māksla", "Mājturība un tehnoloģijas", "Sports" un "Svešvaloda".

Metodiskie materiāli

Pārskata gada laikā tika sagatavots metodiskais materiāls "Termini un citi jēdzieni pamatzglītības un vispārējās vidējās izglītības standartos", kurā apkopoti un izskaidroti Ministru kabineta 2006.gada 19.decembra noteikumos Nr.1027 "Noteikumi par valsts standartu pamatzglītībā un pamatzglītības mācību priekšmetu standartiem" un Ministru kabineta 2008.gada 2.septembra noteikumos Nr.715 "Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās

vidējās izglītības mācību priekšmetu standartiem" lietotie termini un citi jēdzieni. Metodiskā materiāla mērķis – sniegt atbalstu pedagogiem, mācību literatūras autoriem un izdevējiem, vecākiem un citiem interesentiem vienotā terminu izpratnē un lietojumā. Metodiskajā materiālā iekļautie termini un citu jēdzienu skaidrojumi atbilst normatīvajos aktos, pedagogijā un valodniecībā lietotajiem vai arī izteikti jaunākajās zinātņu atziņās.

Lai sniegtu atbalstu pedagogiem izglītojamo mācību sasniegumu vērtēšanā un pārbaudes darbu izstrādē, VISC sagatavoja metodisko materiālu "Skolēnu mācību sasniegumu vērtēšana vidusskolā". Metodiskais materiāls paredzēts pedagogiem, izglītības iestāžu vadītājiem, viņu vietniekiem izglītības jomā, un citiem interesentiem, lai nostiprinātu zināšanas un pārlicību par daudzveidīgām iespējām skolēnu mācību sasniegumu vērtēšanā un savas darbības pašanalīzē.

2009.gadā tika sagatavots metodiskā atbalsta materiāls mūzikas pedagogiem – mācību materiāls DVD formātā "Mūzika" 10.–12.klasei –, kas tika nogādāts izglītības iestādēm. Mācību materiāla mērķis – sniegt atbalstu pedagogiem mācību priekšmeta jaunā satura ieviešanā.

Ar Ceļu satiksmes padomes un biedrības "Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs" atbalstu tika sagatavots metodiskais materiāls – rokasgrāmata pedagogiem "Drošība uz ceļa". Materiāla izdošana finansēta no apdrošināšanas līdzekļiem, ko saskaņā ar sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likumu apdrošinātāji ceļu satiksmes negadījumu novēršanas pasākumu veikšanai ieskaita minētās biedrības fondā.

Metodiskajā materiālā tika iekļauts izmantoto metožu apraksts ceļu satiksmes drošības tēmu apguvei, konkrētu mācību stundu aprakstu piemēri, kā arī videomateriāli – mācību stundu paraugi.

Informācija izglītības iestādēm

2009.gadā tika organizēti 35 semināri mācību priekšmetu metodisko apvienību vadītājiem un izglītības pārvalžu atbildīgajiem speciālistiem. Semināru mērķis bija informēt Latvijas izglītības speciālistus par aktualitātēm vispārējās izglītības mācību priekšmetu programmu saturā.

Tāpat arī tika organizēti 11 pasākumi – mācību priekšmetu speciālistu tikšanās ar izglītības un zinātnes ministri. Pasākumu mērķis bija diskutēt par galvenajām problēmām mācību priekšmetu saturā un vienoties par pasākumiem, kuri veicami, lai pilnveidotu mācību saturu un sniegtu atbalstu pedagogiem mācību satura īstenošanā. Galvenās atziņas par mācību saturu un tā realizāciju: neveikt izmaiņas patlaban spēkā esošajos vispārējās vidējās izglītības standartos, bet pilnveidot (atslogot) pamatzglītības mācību priekšmetu saturu, aktualizējot praktisko darbību; uzlabot pedagogu profesionālo pilnveidi, nodrošināt apkopojošu informāciju par digitālajiem mācību līdzekļiem, kas izmantojami mācību procesā, kā arī izstrādāt jaunus digitālos mācību līdzekļus.

Pārskata gada laikā tika organizēti pieci sociālo zinību skolotāju un metodisko apvienību vadītāju semināri – atklātās stundas "Drošība uz ceļa" sadarbībā ar Bauskas 1.vidusskolu, Rīgas Ziemeļvalsts ģimnāziju, Ventspils 1.ģimnāziju, Valmieras pamatskolu un Daugavpils Valsts ģimnāziju. Pasākumos kopā piedalījās vairāk nekā 170 skolotāju.

VISC mācību priekšmetu speciālisti piedalījās piecos reģionālajos semināros "Metodiskais atbalsts vispārējās vidējās izglītības modernizētā satura ieviešanai". Semināri notika Daugavpilī, Valmierā, Ventspilī un divreiz Rīgā, tajos kopā piedalījās 476 izglītības darbinieki.

"Stunda muzejā un..."

Arī 2009.gadā VISC turpināja jau uzsāktu iniciatīvu – apkopot informāciju par pedagoģiskajām programmām muzejos un citās kultūras iestādēs, lai sniegtu pedagogiem daudzpusīgu informāciju par to, kurus muzejus vai kultūras iestādes skolēni var apmeklēt, apgūstot konkrētas tēmas, kas norādītas mācību priekšmetu programmu paraugos. Sadarbībā ar E.Smilģa Teātra muzeju un Valsts kultūrkapitāla fondu latviešu valodas un literatūras skolotāju metodisko apvienību vadītājiem bija iespēja piedalīties Teātra kluba Blaumaņa dienas pasākumos. Sadarbībā ar Latvijas Nacionālo teātri latviešu valodas un literatūras skolotāju metodisko apvienību vadītājiem tika organizētas tikšanās ar izrāžu "1906. Trakāk vēl kā piektajā gadā", "Aija", "Vadonis" un "Lācis" radošajām grupām.

Eiropas Savienības struktūrfondu projekts "Dabaszinātnes un matemātika"

Kopš 2008.gada 15.decembra VISC īsteno Eiropas Savienības struktūrfondu projektu "Dabaszinātnes un matemātika". Minētais projekts ir pēctecīgs darba turpinājums 2005.–2008.gadā īstenojamam Eiropas Savienības struktūrfondu projektam "Mācību satura izstrāde un skolotāju tālākizglītība dabaszinātņu, matemātikas un tehnoloģiju priekšmetos", kura ietvaros tika pilnveidots mācību saturs dabaszinātnēs un matemātikā vispārējā vidējā izglītībā.

Projekta "Dabaszinātnes un matemātika mērķi":

- 1) pilnveidot mācību saturu dabaszinātņu un matemātikas mācību priekšmetos;
- 2) 7.–9.klases posmā, akcentējot skolēnu praktiski pētniecisko darbību un prasmes, lietot skolā iegūtās zināšanas reālās dzīves situācijās un sekmēt informācijas tehnoloģiju izmantošanu mācību procesā;
- 3) nodrošināt metodisku atbalstu skolotājiem un skolēniem dabaszinātņu un matemātikas apguvē vispārējā izglītībā – sagatavot daudzveidīgus materiālus par mācību metožu izmantošanu, skolēnu sasniegumu vērtēšanu, kā arī dažādus vizuālos materiālus skolotājiem un skolēniem drukātā un elektroniskā formātā;
- 4) paaugstināt dabaszinātņu un matemātikas skolotāju, arī nozares ekspertu un topošo skolotāju profesionalitāti darbā ar modernizēto mācību saturu un izstrādātajiem skolotāju atbalsta materiāliem;
- 5) sekmēt skolēnu interesi par dabaszinātnēm un matemātiku, organizējot daudzpusīgu sadarbību ar augstskolām, zinātnes iestādēm un uzņēmējiem.

2009.gadā Eiropas Savienības struktūrfondu projekts "Dabaszinātnes un matemātika" veica aktivitātes visos projekta darba virzienos – izstrādāja skolotāju atbalsta materiālus, elektroniskos materiālus un metodiskos materiālus, uzsāka sagatavot materiālu aprobāciju skolās. Vienlaicīgi tika veikti profesionālās pilnveides pasākumi – izstrādātas un aprobētas skolotāju tālākizglītības programmas, realizēti skolotāju tālākizglītības kursi, notika mācības izmēģinājumskolu skolotājiem un koordinatoriem, kā arī profesionālās pilnveides semināri ekspertiem.

Kopā ar projekta sadarbības augstskolām tika uzsāka augstskolu studiju kursu pilnveide un studentu prakšu organizēšana. Gada laikā organizēti vairāki pasākumi skolēniem, lai veicinātu viņu interesi par dabaszinātnēm un matemātiku. 2009.gada rudenī tika uzsākti informācijas dienu pasākumi, lai informētu par pārmaiņām un labās prakses pieredzi dabaszinātņu un matemātikas izglītībā, iesaistītu pārmaiņu plānošanā un realizēšanā skolotājus, izglītības darbiniekus, pašvaldību pārstāvjus visā valstī.

2009.gada septembrī tika uzsāka izstrādāto skolotāja atbalsta materiālu aprobācija 26 projekta izmēģinājumskolās. Šie materiāli tika izstrādāti saskaņā ar pilnveidoto standartu un mācību programmu katrā priekšmetā. Projekta eksperti pabeidza skolotāja atbalsta materiālu pilnu komplektu izstrādi

bioloģijā un matemātikā 7., 8. un 9.klasei, kā arī ķīmijā un fizikā 8. un 9.klasei, nododot izmēģinājumskolām aprobācijai. Tāpat arī tika izveidoti vizuālie materiāli, demonstrējumi, didaktiskās spēles un elektroniskie mācību materiāli. Aprobācijas procesa sākumposmā priekšmetu skolotāji izmantoja materiālus stundās, sniedza vērtējumu par katru materiālu pēc izstrādātiem kritērijiem, iesniedza komentārus un piezīmes materiāla uzlabošanai. Pēc tam projekta eksperti kopā ar darba grupu darbiniekiem izvērtēja šos ieteikumus, veica labojumus un nodeva izstrādāto materiālu ārējai ekspertīšanai, lai to novērtētu neatkarīgi speciālisti.

Projekta pirmā gada darbības laikā profesionālās pilnveides jomā tika organizēti gan tālākizglītības kursi, gan semināri un lekcijas visām projekta mērķgrupām: dabaszinātņu un matemātikas skolotājiem, izmēģinājumskolu skolotājiem, nozares ekspertiem, skolu administratoriem. Projekts turpināja jau iepriekšējā periodā uzsāktu skolotāju tālākizglītību – ja, sākot ar 2005.gadu, kursus apmeklēja vidusskolu skolotāji un tālākizglītības programmu darbam ar moderno mācību saturu dabaszinātnēs un matemātikā apguva 2950 skolotāju, tad, jau sākot ar 2010.gadu, kursus paredzēts piedāvāt arī pamatskolu skolotājiem, un to apgūs ap 1000 skolotāju, kas māca dabaszinātnes un matemātiku 7.–9.klasēs. Kursu nodarbības ir interaktīvas, to pamatā ir profesionāla pieredzes apmaiņa. Modelējot mācību stundas, skolotājiem tiek dota iespēja iejusties "skolēna korpēs", lai labāk izprastu, kā skolēns mācās. Pētnieciskās darbības un informāciju tehnoloģiju moduļus skolotāji apgūst praktiski, strādājot laboratorijās un datorklasēs.

Pedagogu tālākizglītības kursu programmas ir izstrādātas 36 un 54 stundu apjomā, paredzot iespēju apgūt visus moduļus uz viena mācību priekšmeta bāzes vai kombinējot tos atkarībā no mācību priekšmetiem, kurus skolotājs māca. Piemēram, ja skolotājs māca bioloģiju un ķīmiju, tad būs iespēja apgūt tālākizglītības programmu 54 stundu vai 36 stundu apjomā, iekļaujot abus mācību priekšmetus.

Projekta izmēģinājumskolu skolotāji aktīvi apguva stundu vērošanas un analīzes prasmes, piedaloties stundās klātienē, kā arī vērojot uzfilmēto videomateriālu fragmentus. Plašakai auditorijai pārskata gada laikā notikušas divas publiskās lekcijas saistībā ar dabaszinātņu un matemātikas izglītību, kuras lasīja lektori Feija Braunlija (Kanāda) un Onno de Jongs (Nīderlande).

Lai veicinātu interesi par dabaszinātnēm un matemātiku, tika organizēti vairāki pasākumi skolēniem. Viens no tiem bija divu dienu pasākums atbalsta skolu skolēniem "Domā citādāk. Eksaktāk!", kas notika augustā Valmieras apkārtnē. Pasākuma devīze bija "Uzņēmējs, uzņēmība, uzņēmums", un tā laikā dalībnieki devās mācību ekskursijās uz vairākiem uzņēmumiem – AGA SIA, metālapstrādes uzņēmumu SIA "Valpro", SIA "Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekošanas organizācija", A/S "Latvijas Valsts meži", Strenču kokaudzētavu, A/S "Valmieras stikla šķiedra". Pasākumā piedalījās 96 jaunieši un viņu skolotāji, pārstāvot 32 skolas no visas Latvijas.

Izveidotajā projekta interneta vietnē www.dzm.lv skolēniem tika piedāvātas iespējas iesaistīties dažādos konkursos. Konkurss dabaszinātnēs un matemātikā 7.–9.klasēm jau no tā uzsākšanas brīža guva popularitāti jauniešu vidū – tam reģistrējušies vairāk nekā 3000 dalībnieku, 2009.gada nogalē noslēdzās 11.konkursa kāрта. Konkurss notiek internetā, un tas turpināsies arī 2010.gadā.

2009.gada oktobrī projekts "Dabaszinātnes un matemātika" uzsāka informatīvo dienu ciklu, kuru paredzēts organizēt visā Latvijā. Informācijas dienas notikušas Rīgas pilsētas 3.ģimnāzijā, Bauskas 1.vidusskolā, Jelgavas 1.ģimnāzijā, Pumpuru vidusskolā, Valmieras Pārgaujas ģimnāzijā, Draudzīgā Aicinājuma Cēsu Valsts ģimnāzijā, un tās kopā apmeklējuši jau vairāk nekā 380 skolotāju. Informācijas dienas piedalījās attiecīgās pilsētas un apkārtnes novadu dabaszinātņu un matemātikas skolotāji, novadu izglītības speciālisti un projekta izmēģinājumskolu skolotāji.

PROFESIONĀLĀS IZGLĪTĪBAS SATURA NODROŠINĀJUMS

VISC Profesionālās izglītības satura nodrošinājuma nodaļa tika izveidota, reorganizējot Profesionālās izglītības administrāciju. Profesionālās izglītības satura nodrošinājuma nodaļas prioritātes un uzdevumi 2009.gadā tika noteikti, ievērojot Izglītības attīstības pamatnostādnes 2007.–2013.gadam un Mūzikā izglītības politikas pamatnostādnes 2007.–2013.gadam, kas atbilst Lisabonas izglītības stratēģijā noteiktajiem mērķiem un rekomendācijām, tādējādi nodrošinot Latvijas profesionālās izglītības atbilstību Eiropas Savienības nostādnēm.

Profesionālās izglītības satura nodrošinājuma nodaļas prioritātes un uzdevumi 2009.gadā bija šādi:

- 1) nodrošināt profesionālās pamatizglītības, arodizglītības, profesionālās vidējās, profesionālās tālākizglītības, profesionālās pilnveides un profesionālās ievirzes izglītības satura izstrādi atbilstoši valsts standartiem;
- 2) nodrošināt profesiju standartu izstrādi un izvērtēšanu, t.sk. reglamentētajām profesijām, atbilstoši Ministru kabineta 2007.gada 27.februāra noteikumiem Nr.149 "Profesijas standartu izstrādes kārtība" un darba tirgus prasībām;
- 3) sniegt metodisku atbalstu profesiju standartu izstrādes darba grupām;
- 4) sociālā dialoga sekmēšana profesionālās izglītības satura izstrādē;
- 5) organizēt profesionālās izglītības programmu paraugu izstrādi;
- 6) novērtēt profesionālās izglītības programmu atbilstību valsts profesionālās vidējās izglītības standartam un valsts arodizglītības standartam, kā arī profesijas standartam;
- 7) koordinēt profesionālās izglītības standartiem atbilstošas mācību literatūras izstrādi;
- 8) organizēt profesionālajā izglītībā nepieciešamo mācību un metodisko līdzekļu izstrādi un izvērtēšanu;
- 9) izstrādāt metodiskos līdzekļus profesionālās izglītības programmu izveidei;
- 10) sniegt priekšlikumus normatīvo aktu izstrādei.

Profesiju standartu izstrāde un ekspertīze

Izstrādāti četri profesijas standarti (rūpniecības/katlu kurinātājs, tēlniecības objektu dizaina speciālists, elektronikas tehniķis, valsts robežsardzes inspektors) un aktualizēti 10 profesijas standarti (pavārs, viesmīlis, ēdināšanas pakalpojumu speciālists, interjera dizaina speciālists, vizuālās reklāmas dizaina speciālists, foto dizaina speciālists, kosmētiķis, galdnieka palīgs, koksnes materiālu apstrādātājs, mēbeļu galdnieks) atbilstoši Ministru kabineta 2007.gada 27.februāra noteikumiem Nr.149 "Profesiju standartu izstrādes kārtība". Kopā saskaņoti 14 profesijas standarti.

2009.gada pirmajā pusē "Profesionālās izglītības administrācija" atbilstoši Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomes lēmumiem organizēja ekspertīzes procesu 14 profesiju standartiem pirmajam, otrajam un trešajam profesionālās kvalifikācijas līmenim, iesaistot sociālo partneru organizāciju, valsts pārvaldes institūciju un profesionālo organizāciju deleģētos ekspertus:

- 1) sociālie partneri – Latvijas Darba devēju konfederācija un Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība;
- 2) valsts pārvaldes institūcijas – Vides ministrija, Zemkopības ministrija, Ekonomikas ministrija, Finanšu ministrija, Kultūras ministrija, Labklājības ministrija, Satiksmes ministrija, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests, Jūras administrācija u.c.;
- 3) profesionālās organizācijas – Latvijas Dizaineru savienība, Latvijas Mākslinieku savienība, Latvijas Mākslas

akadēmija, Latvijas Amatniecības kamera, Latvijas Viesnīcu un restorānu asociācija, Tūrisma attīstības valsts aģentūra, Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padome, Mašīnbūves un metālapstrādes rūpniecības uzņēmēju asociācija, Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociācija, Latvijas Celtnieku arodbiedrība, Latvijas Vides pārvaldības asociācija, Latvijas Kokapstrādes uzņēmēju un eksportētāju asociācija, Latvijas Enerģētiku asociācija, Viegļās Rūpniecības uzņēmumu asociācija, Latvijas Tūrisma aģentūru asociācija, SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs", Latvijas Transporta attīstības un izglītības asociācija, Viegļās rūpniecības uzņēmumu asociācija, A/S "Laima", Latvijas Elektrotehnikas un elektronikas rūpniecības asociācija, A/S "Lattelekom", Latvijas Ķīmijas un farmācijas uzņēmumu asociācija.

Profesiju standartu reģistra uzturēšana

VISC veic Profesiju standartu reģistra uzturēšanu un regulāri to papildina ar jaunākajiem un aktualizētajiem profesiju standartiem. Atbilstoši Latvijas Republikas Profesiju klasifikatoram 2009.gadā profesiju standartu reģistrā tika ievietoti 47 profesiju standarti.

Pamatojoties uz Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomes sēžu lēmumiem, pārskata gadā Profesiju standartu reģistrā ir veikti grozījumi 40 profesiju standartos.

Profesionālās izglītības programmu novērtēšana

Pārskata periodā ir sniegtas konsultācijas profesionālās izglītības iestādēm par profesionālās izglītības programmu izstrādi, novērtēta un saskaņota 667 profesionālās izglītības programmu atbilstība valsts profesionālās vidējās izglītības standartam un valsts arodizglītības standartam, profesijas standartam un citiem tiesību aktiem.

Metodiskie materiāli

2009.gadā ir izstrādāta profesionālās izglītības programma – metodiskais līdzeklis – "Pārtikas produktu ražošanas tehnikas ar specializācijām":

- 1) dzērienu ražošanas tehnikas;
- 2) augļu un dārzeņu produktu ražošanas tehnikas;
- 3) miltu produktu ražošanas tehnikas;
- 4) gaļas produktu ražošanas tehnikas;
- 5) piena produktu ražošanas tehnikas;
- 6) zivju produktu ražošanas tehnikas.

Izstrādāts "Profesionālās pamatizglītības programmas paraugs" izglītojamajiem ar garīgās attīstības traucējumiem un trīs metodiskie līdzekļi profesionālās pamatizglītības programmas izveidei izglītojamajiem ar garīgās attīstības traucējumiem šādās iegūstamajās kvalifikācijās:

- 1) "Galdnieka palīgs";
- 2) "Pavāra palīgs";
- 3) "Mājkopotājs".

Sadarbība ar Nodarbinātības valsts aģentūru

2009.gadā turpinājās sadarbība ar Nodarbinātības valsts aģentūru profesionālās tālākizglītības un profesionālās pilnveides izglītības nodrošināšanā, izvērtējot darba tirgū nepieciešamo profesiju saraksts pirmā, otrā un trešā profesionālās kvalifikācijas līmeņa profesionālās kvalifikācijas ieguvei. VISC sniedza priekšlikumus Nodarbinātības valsts aģentūras izstrādātajam Informatīvajam ziņojumam "Informācija par situāciju darba tirgū un darba tirgus īstermiņa prognozēm 2009.gadam", īpaši pievēršot uzmanību izglītības programmu izstrādei un īstenošanai:

- 1) profesiju sarakstam, kurā atbilstoši darba tirgus pieprasījumam notiek profesionālā apmācība, pārkvalifikācija un kvalifikācijas paaugstināšana 2009.gadā daļējuma pa nozarēm;
- 2) sociālo un profesionālo pamatprasmju sarakstam, kurās atbilstoši darba tirgus pieprasījumam notiek profesionālās pilnveides ieguve 2009.gadā.

Līdzdalība Eiropas Struktūrfondu finansētajos projektos

Izstrādāti Darba aizsardzības apmācību moduļi (mācību programmas) profesionālajām izglītības iestādēm piecās izglītības jomās:

- 1) dzelzceļa transports un dzelzceļa pakalpojumi;
- 2) ķīmijas tehnoloģijas un biotehnoloģija;
- 3) pārtikas ražošanas tehnoloģijas un izstrādājumu izgatavošana;
- 4) veselības aprūpe un sociālie pakalpojumi;
- 5) kokapstrādes tehnoloģijas un izstrādājumu izgatavošana.

Minētās mācību programmas tika izstrādātas, pamatojoties uz Eiropas Savienības Struktūrfondu 2007.–2013.gada plānošanas perioda pirmās darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" papildinājuma 1.3.prioritātes "Nodarbinātības veicināšana un sabiedrības veselības pasākumi" 1.3.1.pasākuma "Nodarbinātība" 1.3.1.3.aktivitātes "Darba attiecību un darba drošības normatīvo aktu praktiska piemērošana un uzraudzības pilnveidošana" 1.3.1.3.2.apakšaktivitātes "Darba attiecību un darba drošības normatīvo aktu praktiska piemērošana nozarēs un uzņēmumos" Eiropas Sociālā fonda projekta "Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības administratīvās kapacitātes stiprināšana" aktivitātes 1.3. "20 darba aizsardzības apmācību moduļu (mācību programmu) profesionālajās izglītības iestādēs izstrādāšana" (līguma Nr.2008/4) īstenošanai rīkotās līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru "Izglītības programmu izstrāde", identifikācijas Nr.LBAS 2009/ESF–14-9-58 (ESF projekta Nr.1DP/1.3.1.3.2./08/IPIA/NVA/001).

VISPĀRĒJĀS IZGLĪTĪBAS UN PROFESIONĀLĀS IZGLĪTĪBAS STANDARTIEM ATBILSTOŠAS MĀCĪBU LITERATŪRAS IZSTRĀDES KOORDINĒŠANA

Mācību literatūras izdošana

Lai nodrošinātu vispārējās izglītības standartiem atbilstošas mācību literatūras izdošanu, VISC sadarbojas ar Latvijas izdevniecībām un ārvalstu izdevniecību pārstāvniecībām Latvijā, kuras savas uzņēmējdarbības ietvaros sagatavo mācību literatūru un iesniedz to VISC apstiprināšanai. 2009.gadā VISC apstiprinātu mācību literatūru izdeva un pārdeva brīvajā tirgū 10 izdevniecības (Latvijas izdevniecības – "Zvaigzne ABC", "Lielvārds", "Pētergailis", "Retorika A", "RaKa", LVA – un ārvalstu izdevniecību pārstāvniecības Latvijā – "Oxford", "Longman", "Hueber", "Express Publishing").

Jautājumus, kas saistīti ar izglītības standartiem atbilstošas mācību literatūras izdošanu, VISC risina sadarbībā ar mācību līdzekļu – mācību grāmatu – izdevēju konsultatīvo padomi. 2009.gadā notika divas konsultatīvās padomes sēdes, kurās galvenie jautājumi bija mācību literatūras nodrošinājums 2009./2010.mācību gadā, īpašu uzmanību pievēršot vidusskolas mācību grāmatu izdošanai, kā arī izmaiņas mācību literatūras iesniegšanas un apstiprināšanas kārtībā, jo saskaņā ar Ministru kabineta 2009.gada 25.jūnija noteikumiem Nr.630 "Grozījumi Ministru kabineta 2001.gada 6.marta noteikumos Nr.97 "Kārtība, kādā valsts organizē un finansē mācību līdzekļu izdošanu un iegādi"" tika svītrots punkts, kas noteica, ka izmaksas, kas saistītas ar izdevniecību iesniegtās mācību literatūras izvērtēšanu, sedz iesniedzējs.

Mācību literatūra skolēniem ar speciālām vajadzībām

Lai nodrošinātu mācību literatūras izdošanu skolēniem ar speciālām vajadzībām, VISC atbilstoši piešķirto budžeta līdzekļu apmēram veica divus iepirkumus:

- 1) mācību grāmatas skolēniem ar speciālām vajadzībām "Jerāte I., Mantromoviča I. *Latviešu valoda 3.klasei, 1.daļa*. – Zvaigzne ABC" izdošana. Iepirkuma apjoms – 2000 eksemplāru, līgumcena – Ls 3146. Grāmatas viena eksemplāra pārdošanas maksimālā cena vairumtirdzniecībā kopā ar PVN – Ls 3,15;
- 2) biroja tehnikas (kopētājs, dokumentu iesiešanas iekārta un laminators) un materiālu (termoplēve, papīrs, spirāles un laminēšanas piederumi) iegāde par kopējo summu Ls 3548,28. Biroja tehniku un materiālus VISC nodeva lietošanā Strazdumuižas internātvidusskolai – attīstības centram vājredzīgiem un neredzīgiem bērniem –, lai nodrošinātu iespēju skolai sagatavot un iespiest mācību materiālus Braila rakstā.

Mācību literatūras apstiprināšana

2009.gadā VISC izvērtēja 74 izdevniecību iesniegtos komplektizdevumus un no tiem apstiprināja 69 komplektizdevumus (komplektizdevumā ietilpst mācību grāmata kopā ar tai atbilstošu metodisko līdzekli un citiem mācību līdzekļiem).

Mācību literatūras sarakstu, kurš apstiprināts saskaņā ar patlaban spēkā esošajiem izglītības standartiem, VISC publicē un aktualizē savā interneta vietnē. Pārskata gada beigās tika apkopota informācija par izglītības standartiem atbilstošu apstiprināto komplektizdevumu nodrošinājumu pamatizglītības programmās, mazākumtautību pamatizglītības programmās (ar krievu mācību valodu) un vispārējās vidējās izglītības programmās (sk. tabulas).

Metodiskie materiāli

Pārskata gada laikā tika izdoti metodiskie ieteikumi "Valsts izglītības standartiem atbilstošas mācību literatūras izstrāde un izvērtēšana". Metodiskos ieteikumus ir sagatavojuši Latvijas Universitātes Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātes mācībspēki. Metodiskie ieteikumi ir domāti mācību literatūras autoriem, izdevējiem, recenzentiem, pedagogiem un citiem interesentiem, lai sagatavotu valsts izglītības standartiem atbilstošu mācību literatūru, kā arī to izvērtētu.

Mācību līdzekļu digitalizācija

2009.gadā tika sagatavoti un iesniegti Izglītības un zinātnes ministrijā šādi priekšlikumi par mācību līdzekļu digitalizāciju:

- 1) VISC apstiprinātās mācību literatūras digitālās bibliotēkas izveide;
- 2) Latvijas izglītības informatizācijas sistēmas (LIIS) restaurācija un pilnveide;
- 3) tīmeklī pieejamo digitālo mācību materiālu portāla izveide;
- 4) jaunu digitālo mācību līdzekļu izveide;
- 5) e-mācīšanās vides izveide.

Aptauja par mācību līdzekļu nodrošinājumu skolās

Sadarbībā ar Latvijas Skolu bibliotekāru biedrību 2009.gada jūnijā tika veikta Latvijas vispārējās izglītības iestāžu aptauja par izglītības standartiem atbilstošas mācību literatūras nodrošināšanu uz 2009./2010.mācību gadu. Aptaujā piedalījās 128 pamatizglītības iestādes (13,5% no kopējā skolu skaita) un 55 vidējās izglītības iestādes (14,5% no kopējā skolu skaita). Aptaujas rezultāti parādīja, ka vispārējās izglītības programmu nodrošināšanai nepieciešamo mācību grāmatu iegādi par valsts un pašvaldību budžeta līdzekļiem pamatā vidēji nodrošina izglītības iestādes, savukārt darba burtnīcas un citus skolēnam domātos mācību līdzekļus pērk par vecāku naudu.

Citi secinājumi:

- 1) vairums skolu mācību literatūras iegādi veic pārdomāti, rūpīgi plānojot budžeta līdzekļus;
- 2) vairums skolu ievēro principu – par budžeta līdzekļiem pērk mācību grāmatas, kuras skolēni saņem skolas bibliotēkā un izmanto vairākus gadus, bet par vecāku naudu – darba burtnīcas un citus mācību līdzekļus,

- kuros skolēni mācību procesā veic individuālos ierakstus;
- 3) par vecāku naudu pamatā pērk svešvalodu apguvei domātās mācību grāmatas, jo parasti tajās skolēni veic individuālus ierakstus;
  - 4) par vecāku naudu papildus mācību grāmatām un darba burtnīcām pērk citus izdevumus, kurus mācību procesā izmanto vairākus gadus (vārdnīcas, atlantus, uzdevumu krājumus u.tml.);
  - 5) atsevišķas skolas ir iegādājušās divus mācību komplektus vairākos mācību priekšmetos jaunāko klašu skolēniem (viens ir mājā, otrs – klasē);
  - 6) daudzās skolās mācību grāmatu fonds ir fiziski nolietots vai morāli novecojis, tā atjaunošanai trūkst līdzekļu;
  - 7) daudzas skolas mācību grāmatas uzglabā kabinetos, tādējādi iztiekot ar mazāku grāmatu skaitu (piemēram, viena grāmata uz diviem skolēniem). Lai taupītu līdzekļus, atsevišķas grāmatas iegādājas mazākā skaitā;
  - 8) ja bibliotēkā pietrūkst grāmatu nelielā skaitā, tās aizņemas no kaimiņu skolas bibliotēkas;
  - 9) mazākumtautību skolām ir nepieciešams lielāks grāmatu skaits (un līdz ar to arī vairāk naudas), jo ir jāpērk mācību grāmatas gan mazākumtautības valodā, gan latviešu valodā;
  - 10) skolas pauž nopietnas bažas par to, ja tiks samazināti budžeta līdzekļi mācību grāmatu iegādei, tad drīzumā mācību grāmatas būs jāpērk par vecāku naudu daudz lielākā apjomā.

Pamatizglītības programmās

Mācību priekšmets	1.klase	2.klase	3.klase	4.klase	5.klase	6.klase	7.klase	8.klase	9.klase
Matemātika	2 [3]	2 [3]	2 [3]	[4]	2	2	3 [1]	3	1 [1]
Dabaszinības	[3]	[3]	2 [1]	[3]	1 [2]	3			
Fizika								2	2
Ķīmija									
Bioloģija							1 [1]	1 [1]	1
Ģeogrāfija							3	1 [1]	1
Informātika					[1]	[1]			
Latviešu valoda	[3]	[3]	[3]	[3]	1 [3]	1 [2]	1 [2]	1 [3]	1 [2]
Svešvaloda (angļu)			2 [2]	3 [1]	3	3 [1]	5 [1]	5 [1]	5 [1]
Svešvaloda (vācu)						1 [2]	1 [2]	1 [2]	1 [2]
Svešvaloda (krievu)						3	2	2	
Literatūra				1 [1]	[2]	1 [1]	[2]	[2]	[2]
Mūzika	[2]	[2]	[2]	[2]	1 [1]	[1]	[1]	[1]	1
Vizuālā māksla	[1]	[1]	[1]	[1]	1	1			
Latvijas un pasaules vēsture						1 [1]	[1]	1 [1]	1 [1]
Sociālās zinības	1 [1]	1 [1]	1 [1]	1 [1]	1 [1]	2	2	2	1
Mājturība un tehnoloģijas					[1]	[1]	[1]	1	
Sports	[1]	[1]	[1]						
Ētika	1	1	2						
Kristīgā mācība	[1]	[1]	1						

1.tabula. Apstiprinātā mācību literatūra pamatizglītības programmās

Mazākumtautību pamatizglītības programmās (ar krievu mācību valodu)

Mācību priekšmets	1.klase	2.klase	3.klase	4.klase	5.klase	6.klase	7.klase	8.klase	9.klase
Matemātika	1	1					1		
Dabaszinības	[3]	[2]	3	[2]	2	2			
Fizika									
Ķīmija									
Bioloģija								1	1
Ģeogrāfija								1	1
Informātika*									
LAT2					1	1	[1]	[1]	[1]
Mazākumtautības (krievu) valoda	2 [1]	2 [1]	2	[1]	[1]	[1]	[1]	[1]	1
Svešvaloda (angļu)			2 [2]	3 [1]	3	3 [1]	5 [1]	5 [1]	5 [1]
Svešvaloda (vācu)						1 [2]	1 [2]	1 [2]	1 [2]
Literatūra				1 [1]	1 [1]	[2]	[2]	1 [1]	2
Mūzika*									
Vizuālā māksla*									
Latvijas un pasaules vēsture									
Sociālās zinības*	1	1	1	1	1	1			
Mājturība un tehnoloģijas*									
Sports*									
Ētika	1	1	1						
Kristīgā mācība									

* Mazākumtautību izglītības programmās pamatā izmanto latviešu valodā izdoto mācību literatūru.

2.tabula. Apstiprinātā mācību literatūra mazākumtautību pamatizglītības programmās

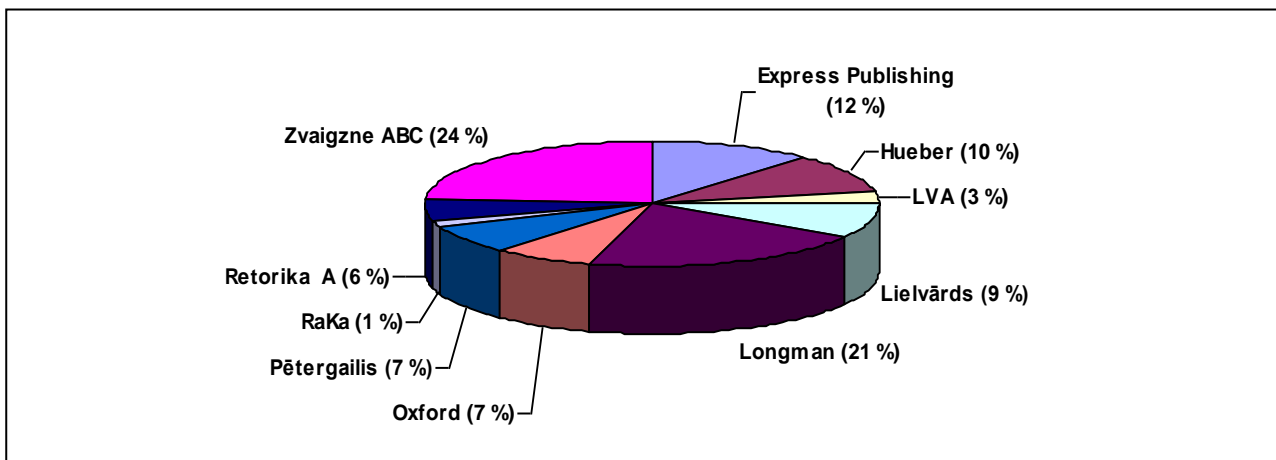
Vispārējās vidējās izglītības programmās

Mācību priekšmets	10. kl.	11. kl.	12. kl.
Obligātajos mācību priekšmetos			
Latviešu valoda			
Svešvaloda (angļu)	5 [1]	4 [1]	4
Svešvaloda (vācu)	[3]	[3]	[2]
Svešvaloda (krievu)	[3]	[3]	[3]
Mazākumtautību valoda un literatūra			
Matemātika	2	1	1
Informātika	1	1	1
Fizika	ml	ml	ml
Ķīmija	1 ; ml	ml	ml
Bioloģija	2 ; ml	1	1
Dabaszinības	1 ; ml	ml	ml
Latvijas un pasaules vēsture	1	1	1
Literatūra	1	1	1
Mūzika			
Sports			
Izvēles mācību priekšmetos			
Programmēšanas pamati			
Tehniskā grafika			
Veselības mācība			
Ekonomika			
Filozofija			
Ģeogrāfija	1		
Psiholoģija			
Politika un tiesības			
Mājsaimniecība			
Ētika			
Kulturoloģija			
Vizuālā māksla			

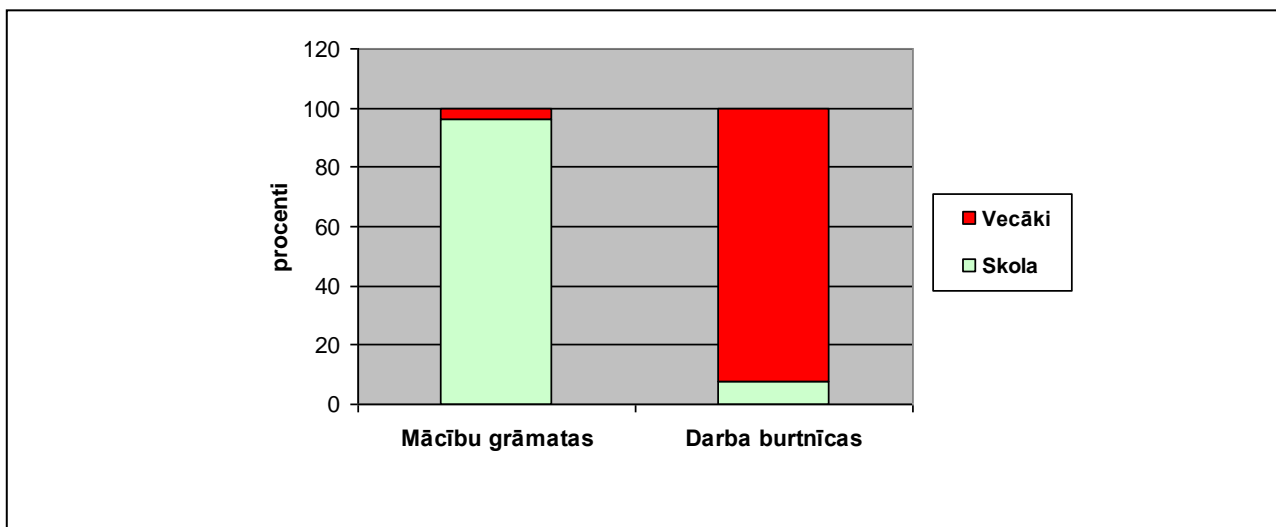
3.tabula. Apstiprinātā mācību literatūra vispārējās vidējās izglītības programmās

Tabulās lietotie apzīmējumi:

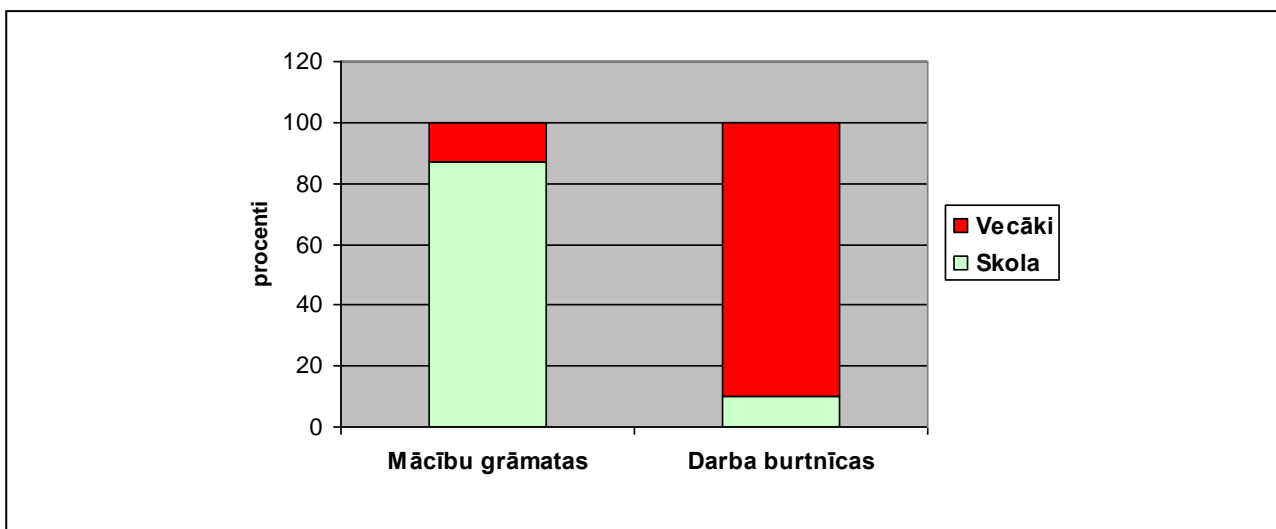
	saskaņā ar jaunajiem standartiem apstiprinātas mācību grāmatas (komplektizdevumi)
	saskaņā ar vecajiem standartiem apstiprinātas mācību grāmatas (t.sk. eksperimentālas mācību grāmatas un citi mācību līdzekļi)
	nav apstiprinātas mācību literatūras
1, 2, 3	savstarpēji aizvietojamu mācību grāmatu (komplektizdevumu) skaits, kvadrātiņkāvās norādīts komplektizdevumu skaits, kuri apstiprināti saskaņā ar mācību priekšmeta jaunā standarta projektu
dzm	projekta "Dabaszinības un matemātika" ietvaros izdotie mācību līdzekļi

2.attēls. Izdevniecību ieguldījums VISC apstiprinātās mācību literatūras izdošanā

3.attēls. Mācību literatūras iegāde 1.–9.klasei

4.attēls. Mācību literatūras iegāde 10.–12.klasei

VALSTS PĀRBAUDĪJUMI

Valsts pārbaudes darbu izstrāde, organizēšana un izvērtēšana ir VISC Valsts pārbaudījumu sagatavošanas un Pārbaudījumu īstenošanas nodrošinājuma nodaļas pārziņā.

2009.gadā galvenās prioritātes bija šādas:

- 1) nodrošināt valsts pārbaudes vispārējā izglītībā un profesionālajā izglītībā darbu sekmīgu norisi 2008./2009.mācību gadā;
- 2) nodrošināt obligātā centralizētā eksāmena matemātikā ieviešanu;
- 3) palielināt informācijas tehnoloģiju izmantojumu valsts pārbaudes darbos;
- 4) nodrošināt informatīvu un metodisku atbalstu par valsts pārbaudes darbiem atbildīgajiem izglītības darbiniekiem, skolēniem un viņu vecākiem.

Valsts pārbaudes darbu norise

Nodrošinot vienotu pieeju skolēnu sasniegumu vērtēšanai un vienlaicīgi iegūstot ticamus un savstarpēji salīdzināmus datus par skolēnu mācību sasniegumiem kā vienu no izglītības kvalitātes novērtēšanas kritērijiem, noorganizēta 39 valsts pārbaudes darbu norise pamatzglītībā un vispārējā vidējā izglītībā 97784 skolēniem. Kopumā ir izsniegti 5550 sertifikāti par pamatzglītības apguvi un 34300 par vispārējās vidējās izglītības apguvi.

Ieviests obligātais centralizētais eksāmens matemātikā vispārējā vidējā izglītībā.

Pārskata gada laikā tika veikta plašāka valsts pārbaudes darbu analīze dažādās mērķgrupās un vairākos pārbaudes darbos. Tika secināts, ka Rīgā vēl aizvien kopumā ir izteikti augstāki vidējie rezultāti eksāmenos. Skolām, kuras īsteno mazākumtautību izglītības programmas, ir statistiski nozīmīgi un izteikti augstāki vidējie sasniegumi fizikā, ķīmijā, matemātikā un vēsturē. Tāpat arī tika novērotas izteiktas problēmas ar eksāmenu subjektīvo daļu izpildi, taču objektīvo daļu rezultāti ir atbilstoši līmenī. Jāmin arī to, ka skolēnu sasniegumu nozīmīgākie ietekmējošie faktori bija ģimenes SES indekss un vecāku izglītības līmenis.

Sadarbībā ar Eiropas Savienības struktūrfondu projektu "Dabaszinātnes un matemātika" tika uzsākta matemātikas un dabaszinātņu centralizēto eksāmenu darbu kvalitatīvā izpēte.

IT izmantošana

Optimizējot valsts pārbaudes darbu norisi, veiksmīgi tika ieviesta valsts pārbaudes darbu materiālu (3. un 6.klasei) elektroniskā piegāde. Tāpat arī tika nodrošināta atbalsta pasākumu piemērošana valsts pārbaudes darbos (izņemot centralizētos eksāmenus vidusskolā) izglītojamajiem ar speciālām vajadzībām.

Pārskata gada laikā centralizēto eksāmenu mutvārdu daļas izglītojamajiem atbilstoši ieraksti magnetofonu kasetēs tika aizstāti ar eksāmenu mutvārdu daļas ierakstīšanu VISC izstrādātajā programmatūrā, kas nodrošinās efektīvāku informācijas apriti un precīzāku datu apstrādi. Skolām bija iespējams brīvprātīgi veikt šīs eksāmena daļas ierakstu, izmantojot datortehniku un saglabājot ierakstus digitālā formātā. Saņemtie komentāri no

skolām bija pozitīvi un skolas bija gatavas lietot minēto pieeju arī turpmāk.

Pārskata gada laikā tika uzsākta Valsts pārbaudes darbu informatizācijas sistēmas 1.kārtas sagatavošana un īstenošana. Sākot ar 2009.gada 1.septembri, tika uzsākti tehniskie sagatavošanas darbi un datu apkopošana, lai skolām tiktu dota iespēja reģistrēt izglītojamajiem valsts pārbaudes darbiem jaunajā sistēmā, tādā veidā nomainot veco, neefektīvo dokumentu apriti trīs līmeņos.

Metodiskie materiāli

Pilnveidojot vērtēšanas sistēmu pamatzglītībā un vispārējā vidējā izglītībā, tika izstrādāts un publicēts VISC interneta vietnē metodiskais materiāls centralizēto valodu, vēstures un dabaszinātņu eksāmenos, paaugstinot izglītojamo sasniegumu vērtēšanas kvalitāti centralizēto eksāmenu darbu subjektīvi vērtējamajās uzdevumos.

Valsts pārbaudījumu sagatavošanas daļas speciālisti, izmantojot iepriekšējo mācību gadu skolēnu centralizēto eksāmenu darbus, sagatavoja metodiskos materiālus, kuri paredzēti gan skolotājiem skolēnu sasniegumu vērtēšanai mācību procesā skolā, gan skolotājiem, kuri piedalīsies centralizēto eksāmenu darbu vērtēšanā. Metodiskos materiālus var izmantot arī vidusskolu skolēni, lai labāk sagatavotos eksāmeniem. Metodiskie materiāli tika izstrādāti sadarbībā ar attiecīgo mācību priekšmetu pedagogiem, kuri ir piedalījušies centralizēto eksāmenu vērtēšanā.

Sabiedrības līdzdalība

2009.gada 28.maijā konsultatīvās padomes eksaminācijas jautājumos sēdē tika akceptētas izmaiņas valsts pārbaudījumu sistēmā: sākot ar 2009./2010.mācību gadu, samazināt obligāto valsts pārbaudījumu par pamatzglītības un vispārējās vidējās izglītības apguvi skaitu.

Lai sagatavotu tiesību akta projektu par atbalsta pasākumu nodrošināšanu centralizētajos eksāmenos vispārējās vidējās izglītības apguves pakāpē izglītojamajiem ar speciālām vajadzībām, Izglītības un zinātnes ministrija izveidoja darba grupu, kuras sastāvā tika iekļauti pārstāvji arī no nevalstiskajām organizācijām. Rezultātā tika veikti grozījumi

normatīvajā aktā, kas nosaka centralizēto eksāmenu saturu un norises kārtību, nodrošinot atbalsta pasākumus centralizētajos eksāmenos izglītojamajiem ar speciālām vajadzībām.

Valsts pārbaudījumu satura izstrāde un norise profesionālajā izglītībā

Nodrošinot profesionālo izglītības iestāžu audzēkņu profesionālo prasmju pārbaudi atbilstoši darba tirgus prasībām, sekmīgi organizēti centralizētie profesionālās kvalifikācijas eksāmeni 25 profesionālajām kvalifikācijām un sagatavots saturs 52 centralizētajiem profesionālās kvalifikācijas eksāmeņiem 2009./2010.mācību gadam. Organizētas darba grupas centralizēto profesionālās kvalifikācijas eksāmenu satura sagatavošanai 2008./2009.mācību gadam, organizētas un novadītas 22 informatīvās sanāksmes par centralizēto profesionālās kvalifikācijas eksāmenu plānoto norisi. Pārskata gada laikā tika arī izmēģināta eksāmenu materiālu e-piegāde profesionālās izglītības iestādēm. Apgūta jauna centralizēto profesionālās kvalifikācijas eksāmenu programma eksāmenu teorētisko daļu kārtošanai elektroniski. Notikusi sekmīga sadarbība ar nozaru ekspertiem, kuri izvērtējuši 25 centralizēto profesionālās kvalifikācijas eksāmenu satura projektus un piedalījušies to pilnveidē. Rezultātā tika izveidots kvalitatīvs centralizēto profesionālās kvalifikācijas eksāmenu teorētiskās daļas saturs, kas atbilst darba tirgus prasībām. Nozaru pārstāvji iesaistīti vairāku darba grupu darbā, kuras izstrādā centralizēto profesionālās kvalifikācijas eksāmenu

programmas. Saskaņoti 826 profesionālo izglītības iestāžu sagatavotie centralizētie profesionālās kvalifikācijas eksāmeni.

Valsts valodas prasmes pārbaude profesionālo un amata pienākumu veikšanai, pastāvīgās uzturēšanās atļaujas saņemšanai un Eiropas Kopienas pastāvīgā iedzīvotāja statusa iegūšanai

Pārskata gada laikā tika nodrošināta valsts valodas prasmes pārbaude profesionālo un amata pienākumu veikšanai, pastāvīgās uzturēšanās atļaujas saņemšanai un Eiropas Kopienas pastāvīgā iedzīvotāja statusa iegūšanai 5344 personām. Notikušas 144 valsts valodas prasmes pārbaudes (Latvijā un Krievijā (Maskavā)). 4178 personām izsniegtas valsts valodas prasmes apliecības. Tāpat arī tika izstrādāts jauns valsts valodas prasmes pārbaudes modelis un attiecīgi pārbaudes materiāli, lai noteiktu personas valsts valodas zināšanu apjomu četrās prasmēs (lasītprasmē, rakstītprasmē, klausīšanās prasmē un runātprasmē) atbilstoši sešām valodas prasmes pakāpēm. Izstrādāti jauni valsts valodas prasmes pārbaudes modeļi (uzdevumi un vērtēšanas principi) personām, kas kāro pārbaudi ar atvieglojumiem. Organizēti un novadīti deviņi semināri valsts valodas prasmes pārbaudes komisijas locekļiem vērtētājiem (20 personām), paaugstinot viņu valodas prasmes testētāju kvalifikāciju. Sagatavota un izdota informatīvi izglītojoša grāmata "Valsts valodas prasmes pārbaude darba vajadzībām, pastāvīgās uzturēšanās atļaujas saņemšanai un Eiropas Kopienas pastāvīgā iedzīvotāja statusa iegūšanai".

SPECIĀLĀ IZGLĪTĪBA

VISC Speciālās izglītības nodaļa pārņēma Valsts speciālās izglītības centra funkcijas un pienākumus. Tās galvenā funkcija ir koordinēt atbalsta sistēmas darbību, lai nodrošinātu izglītības ieguvu izglītojamajiem ar speciālām vajadzībām.

2009.gadā bija šādi uzdevumi:

- 1) nodrošināt valsts pedagoģiski medicīniskās komisijas darbību;
- 2) atbilstoši kompetencei nodrošināt sadarbību ar valsts un pašvaldību iestādēm un privātpersonām un sekmēt sociālo partneru iesaisti izglītībā;
- 3) īstenot starptautisko sadarbību un piedalīties starptautiskajās programmās un projektos;
- 4) atbilstoši kompetencei sniegt priekšlikumus attīstības plānošanas dokumentu un tiesību aktu izstrādei, apkopot un sniegt nepieciešamo informāciju izglītības politikas analīzei;
- 5) sniegt metodisku un praktisku palīdzību pašvaldībām un to institūcijām speciālās izglītības jomā;
- 6) apkopot izglītības politikas analīzei un veidošanai nepieciešamo informāciju speciālās izglītības jomā.

Pasākumi par speciālās izglītības jautājumiem

No 2009.gada 1.jūlija Speciālā izglītības nodaļa noorganizēja izglītojošos seminārus speciālo skolu direktoru vietniekiem mācību darbā un pirmsskolas izglītības iestāžu, kuras īsteno speciālās izglītības programmas, vadītājiem un metodiķiem. Novembra semināros VISC speciālisti pedagogus iepazīstināja ar aktualitātēm speciālajā izglītībā, izmaiņām normatīvajos dokumentos, jaunajiem profesionālās izglītības programmu paraugiem un pedagogu tālākizglītības iespējām. Dalībniekiem bija iespēja dalīties pozitīvajā pieredzē, izglītojot bērnus ar speciālām vajadzībām:

- 1) skolēnu spēju izpēti, attīstības un mācību sasniegumu vērtēšana dinamikā;
- 2) atbalsta pasākumu izmantošana mācību procesā;
- 3) bērns ar garīgās attīstības traucējumiem iekļaujošā klasē.

Seminārus speciālo skolu direktoru vietniekiem apmeklēja 64 dalībnieki.

Pārskata gada laikā Speciālā izglītības nodaļa uzsāka organizēt reģionālos pieredzes apmaiņas seminārus pirmsskolas izglītības iestāžu vadītājiem un metodiķiem. Pirmais seminārs notika Dobeles speciālajā pirmsskolas izglītības iestādē "Valodiņa", kuru apmeklēja bērni ar valodas traucējumiem. Semināra dalībnieki iepazīs ar izglītības iestādi, pedagoģiskā darba plānošanu, bērnu runas traucējumu korekciju runas, mūzikas un logoritmikas nodarbībās, sadarbību ar audzētāju ģimenēm un pedagogu profesionālo pilnveidi. Semināros piedalījās 24 dalībnieki.

Pārskata gada laikā tika sniegtas 123 individuālas konsultācijas (neskaitot konsultācijas, kuras sniedza Valsts pedagoģiski medicīniskās komisijas speciālisti), kā arī tika izstrādāti metodiskie ieteikumi skolas atbalsta komandas darbam.

Speciālās izglītības nodaļa 2009.gadā izstrādāja Ministru kabineta noteikumus "Par valsts pedagoģiski medicīniskās komisijas un pašvaldību pedagoģiski medicīnisko komisiju kompetenci" (apstiprināti Ministru kabinetā 2009.gada 3.novembrī, Nr.1263).

Speciālās izglītības nodaļa iesniedza Izglītības un zinātnes ministrijā priekšlikumus grozījumiem Ministru kabineta 2001.gada 20.novembra noteikumiem Nr.490 "Par izglītojamo uzņemšanu internātskolā, speciālās izglītības iestādē un pirmsskolas izglītības iestādes speciālajā grupā un atskaitīšanu no speciālās izglītības iestādes un pirmsskolas izglītības iestādes speciālās grupas".

2009.gadā Speciālās izglītības nodaļas speciālisti piedalījās Eiropas speciālās izglītības attīstības aģentūras starptautiskajos projektos:

- 1) "Agrīnā diagnostika";
- 2) "Skolotāju izglītība iekļaušanai";
- 3) "Augstākās izglītības pieejamība Eiropā".

Nodaļas speciālisti darbojās starptautiskās konferences "Iekļaujoša pieeja bērnu un jauniešu ar speciālām vajadzībām izglītībā", kas notiks Rīgā 2010.gada 10.–12.jūlijā, Latvijas organizācijas komitejā.

Projekti

2009.gadā nodaļas speciālisti strādāja pie projekta "Atbalsta sistēmas izveide izglītojamajiem ar funkcionāliem traucējumiem" izstrādāšanas darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" papildinājuma 1.2.2.4.1.apakšaktivitātē "Iekļaujošas izglītības un sociālās atstumtības riskam pakļauto jauniešu atbalsta sistēmas izveide, nepieciešamā personāla sagatavošana, nodrošināšana un kompetences paaugstināšana". Projekts apstiprināšanai tika iesniegts 2009.gada 10.novembrī.

Valsts pedagoģiski medicīniskā komisija

2009.gadā notika 110 Valsts pedagoģiski medicīniskās komisijas sēdes, no tām 57 sēdes otrajā pusgadā. 10 komisijas sēdes notika izbraukumā – Aizkraukles sākumskolā, Raiskuma sanatorijas internātpamatskolā, Adamovas sanatorijas internātpamatskolā, Daugavpils logopēdiskajā skolā (divas sēdes),

Cēsu sanatorijas internātpamatskolā, Liepājas izglītības pārvaldē, Kuldīgas Centra vidusskolā, SAC "Ezerkrasti".

Valsts pedagoģiski medicīniskā komisija izskatīja 1210 pieteikumus – izsniedza 1106 atzinumus par atbilstošu izglītības programmu. Komisijas sēdes laikā, veicot bērna izpēti, tika sniegtas 86 konsultācijas. Telefoniski vai rakstiski komisijas speciālisti sniedza 175 konsultācijas (no tām 100 konsultācijas sniegtas otrajā pusgadā), tāpat arī tika izsniegti 90 atzinumu dublikāti.

Nodrošinot metodisko atbalstu pašvaldību pedagoģiski medicīniskajām komisijām, organizēti semināri pašvaldību pedagoģiski medicīnisko komisiju vadītājiem un novadu izglītības speciālistiem (četri semināri). Semināru mērķis – motivēt pašvaldības nodrošināt pašvaldību pedagoģiski medicīnisko komisiju darbu un izveidot valstī vienotu izglītojamo izvērtēšanas sistēmu. 2009.gada 18.decembrī izdots metodiskais materiāls "Metodiskās rekomendācijas pašvaldību pedagoģiski medicīnisko komisiju organizēšanai".

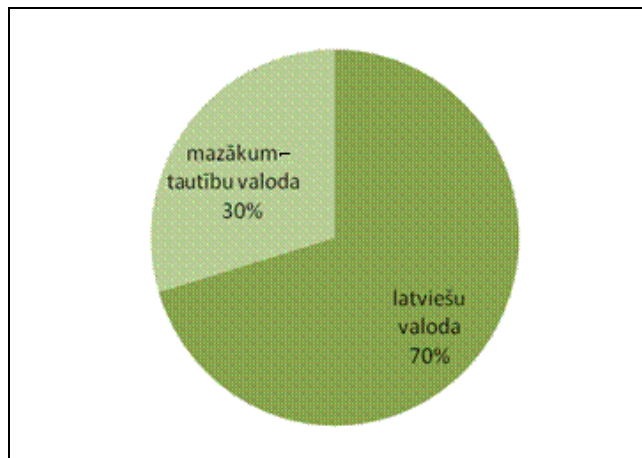
2009.gadā Valsts pedagoģiski medicīniskā komisija izskatīja 850 pieteikumus par izglītojamajiem, kuri mācās latviešu valodā, 358 pieteikumus par izglītojamajiem, kuri mācās krievu valodā, un divus pieteikumus par izglītojamajiem, kuri mācās poļu valodā. Komisiju apmeklēja 1210 izglītojamie – 780 zēni un 430 meitenes.

2009.gadā Valsts pedagoģiski medicīniskā komisija izsniedza 1106 atzinumus, iesakot:

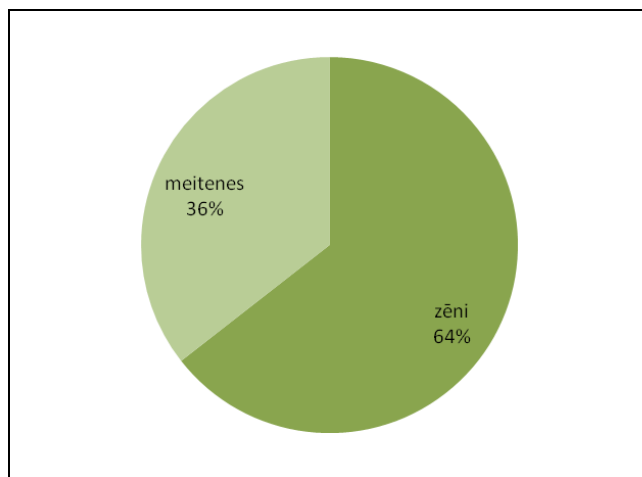
- 1) 41 pirmsskolas izglītības programmu (t.sk. 17 mazākumtautību izglītības programmas);
- 2) 1049 pamatizglītības programmas (t.sk. 272 mazākumtautību izglītības programmas);
- 3) 16 vidējās izglītības programmas (t.sk. 13 mazākumtautību izglītības programmas).

Ieteikto pirmsskolas izglītības programmu skaits ir salīdzinoši niecīgs, tādēļ plašāka izsniegto atzinumu analīze netika veikta. Pirmsskolas izglītības programmu ieteikšana ir pašvaldību pedagoģiski medicīnisko komisiju kompetence. Valsts komisijā pirmsskolas vecuma bērni nokļūst, ja novadā vēl nav izveidota pašvaldības pedagoģiski medicīniskā komisija vai vecāki nav bijuši apmierināti ar pašvaldības komisijas sniegto atzinumu.

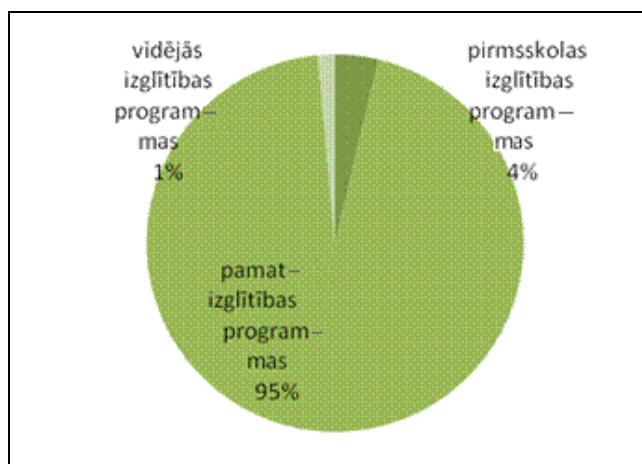
Izvērtējot Valsts pedagoģiski medicīniskajā komisijā ieteikto izglītības programmu skaitu, konstatēts, ka vislielākais skaits ir izglītojamajiem ar fiziskās attīstības traucējumiem (181 skolēns jeb 19% no visām ieteiktajām speciālās izglītības programmām), turklāt lielākā daļa bija ar viegliem fiziskās attīstības traucējumiem (skoliozi, plakano pēdu u.c.). Otra lielākā grupa bija skolēni, kuriem tika ieteikta speciālās izglītības programma izglītojamajiem ar mācīšanās traucējumiem (171 jeb 18%). Šīs grupas apjomu nosaka iekļaujošās izglītības attīstība Latvijā un skolu interese par šo izglītības programmu licencēšanu.

5.attēls. Ieteikto izglītības programmu iedalījums pēc mācību valodas

6.attēls. Komisiju apmeklējušo skolēnu sadalījums pēc dzimuma (%)

7.attēls. Komisijas ieteiktās izglītības programmas sadalījums pēc izglītības pakāpes (%)

Valsts pedagoģiski medicīnisko komisijas sēžu laikā tika konstatēti 372 izglītojamie ar jauktiem specifiskiem mācīšanās traucējumiem. 171 izglītojamajam tika ieteikts izglītību turpināt atbilstoši speciālās izglītības programmai izglītojamajiem ar mācīšanās traucējumiem; pārējiem – turpināt izglītību atbilstoši kādai citai vispārējās vai speciālās izglītības programmai, mācību procesa organizēšanā izmantojot atbalsta pasākumus.

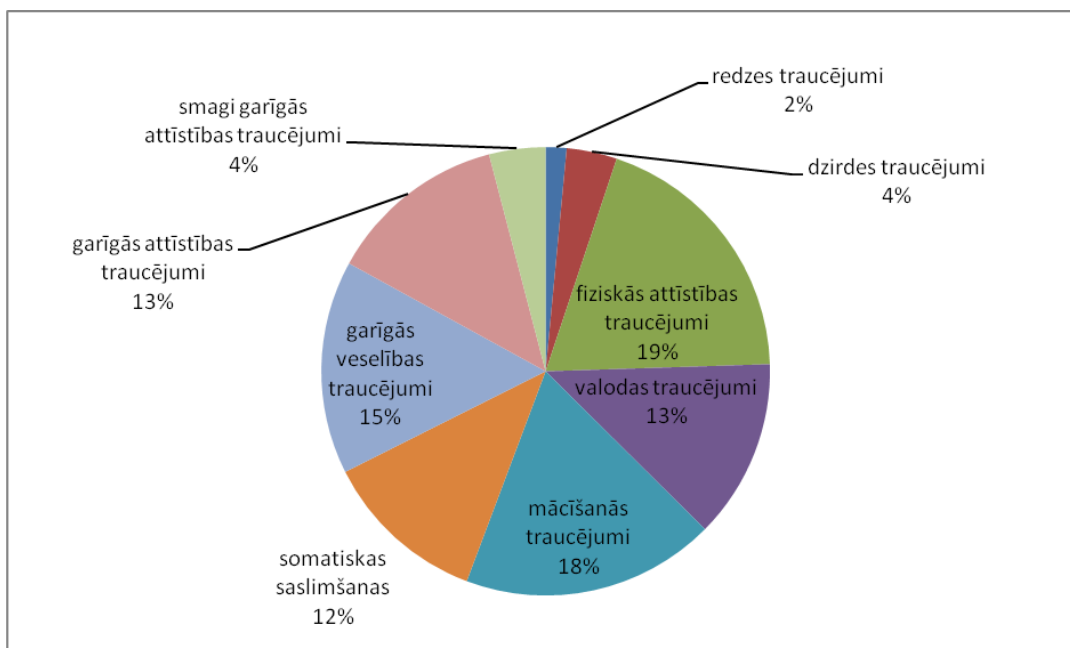
Vislielākais skaits izglītojamo, kuriem konstatēti mācīšanās traucējumi, bija vecuma grupā no 11 līdz 15 gadiem. Šajā

vecumposmā mācīšanās traucējumu konstatēšanu var uzskatīt par novēlotu. Šo traucējumu konstatēšanā liela nozīme ir izglītības iestādes atbalsta personāla (psihologa, speciālā pedagoga, logopēda) veiktajai diagnostikai pirmsskolas vecumā un sākumskolas posmā.

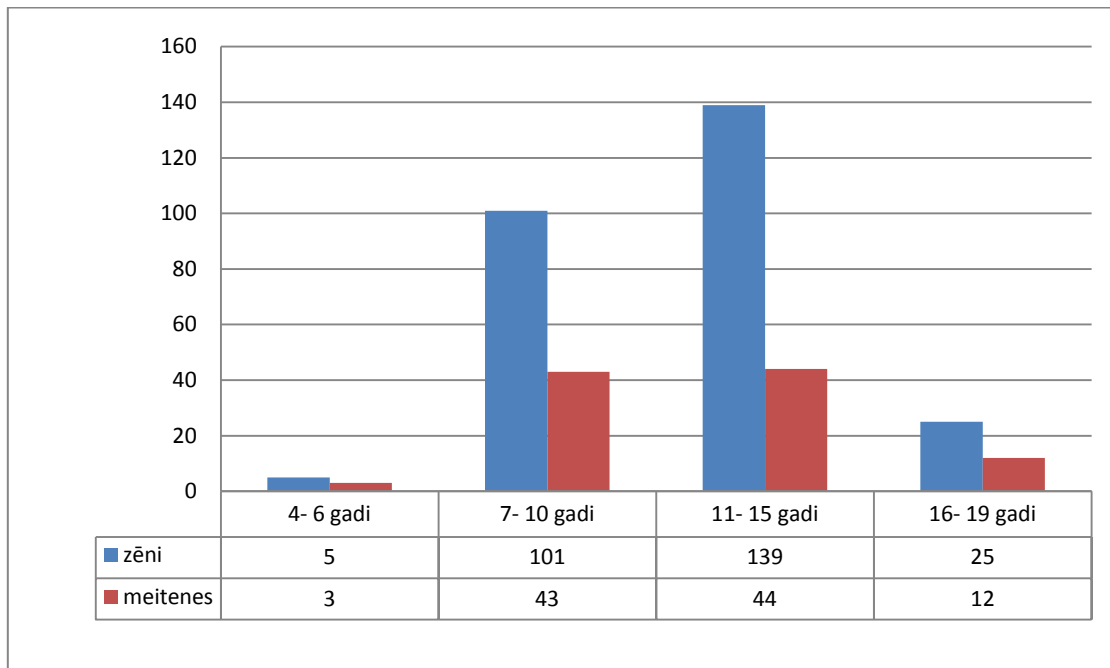
Citu psihisko traucējumu diagnostiku veic bērnu psihiatri, atsevišķu traucējumu diagnostikā sadarbojoties ar psihologiem. Šo traucējumu gadījumos skolēnam visbiežāk nepieciešama regulāra ārstēšana.

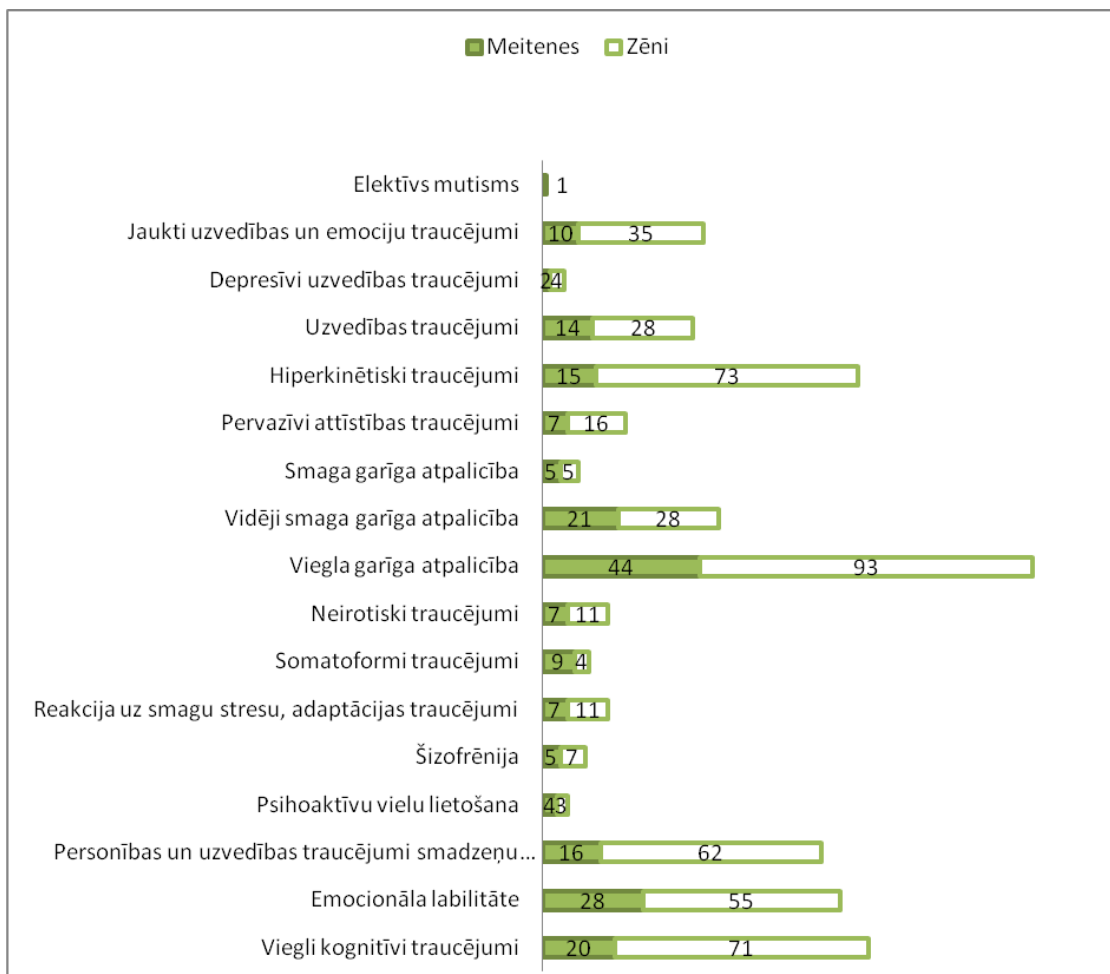
8.attēls. Skolēnu skaita sadalījums pēc ieteiktās pamatzglītības programmas

9.attēls. Ieteikto speciālās izglītības programmu iedalījums atbilstoši traucējuma veidam (%)

10.attēls. Konstatētie mācīšanās iemaņu traucējumi 2009.gadā

11.attēls. Konstatētie psihiskie traucējumi

INTEREŠU IZGLĪTĪBA

Interesešu izglītības jautājumus koordinē Interesešu izglītības un tālākizglītības departaments. Līdz 2009.gada 1.jūlijam minētie jautājumi bija Valsts jaunatnes iniciatīvu centra pārziņā.

2009.gada darba prioritāte bija X Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku norišu sagatavošana saskaņā ar Dziesmu un deju svētku likumu, Izglītības attīstības pamatnostādņem 2007.–2013.gadam un Izglītības un zinātnes ministrijas darbības stratēģijā 2007.–2009.gadam izvirzītajām jaunās politikas iniciatīvām.

X Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētki

2009.gadā notika trīs Mākslinieciskās padomes sēdes un piecas izbaukuma sēdes Talsos, Gulbenē, Rēzeknē un Bauskā, kurās risināti ar svētkiem saistīti mākslinieciskie jautājumi. Pārskata gada laikā notika arī četras Rīcības komitejas sēdes, kurās risināti ar svētkiem saistīti organizatoriskie jautājumi. Četrās notikušajās rajonu/pilsētu svētku koordinātoru sanāksmēs risināja jautājumus par svētku sagatavošanas procesu pašvaldībās.

2009.gada 15.oktobrī Rīgas Latviešu biedrības namā notika X Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku koru koncerta modelēšanas koncerts – seminārs skolu koru diriģentiem.

Pārskata gada laikā notika šādi semināri:

- 1) X Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku tautas deju kolektīvu repertuāra precizēšana kolektīvu vadītājiem (329 dalībnieki);
- 2) bērnu un jauniešu folkloras kopu pedagogiem (32 dalībnieki);
- 3) vizuālās un lietišķās mākslas koordinātoriem (35 dalībnieki);
- 4) novadu/pilsētu tautas deju kolektīvu virsvadītājiem (42 dalībnieki);
- 5) izglītības iestāžu pūtēju orķestru diriģentiem (49 dalībnieki).

Gada laikā tika īstenotas divas pedagogu profesionālās pilnveides kursu programmas, lai varētu veiksmīgi sagatavoties svētkiem:

- 1) pedagogiskās meistarības pilnveide, mācīšanas metodika, piemērotāko metožu, paņēmienu un repertuāra izvēles loma mazo mūzikas kolektīvu snieguma nodrošināšanā (36 stundas, 34 dalībnieki);
- 2) skolēnu izziņas aktivitāti, patstāvību un radošumu veicinoša mācību procesa īstenošana bērnu un jauniešu folkloras kopās (36 stundas, 49 dalībnieki).

Interesešu izglītības koordinēšana un metodiskā vadība

Interesešu izglītībā 2009.gadā tika organizēti vairāki semināri:

- 1) seminārs par interesešu izglītības, audzināšanas darba, mācību priekšmetu olimpiāžu un pedagogu profesionālās pilnveides jautājumiem (132 dalībnieki);
- 2) skolēnu tehniskās jaunrades pulciņu skolotājiem (28 dalībnieki);
- 3) automodelisma pulciņu skolotājiem (11 dalībnieki);

- 4) novadu/pilsētu vides izglītības darba koordinātoriem (37 dalībnieki);
- 5) interesešu izglītības iestāžu direktoriem (39 dalībnieki);
- 6) skolēnu zinātniski pētnieciskā darba organizātoriem novados/pilsētās (39 dalībnieki).

Konkurss "Es Eiropas Savienībā"

Sagaidot Latvijas dalības 5.gadadienu Eiropas Savienībā, sadarbībā ar Latvijas Republikas Pastāvīgo pārstāvniecību Eiropas Savienībā un Eiropas Komisijas pārstāvniecību Latvijā tika organizēts bērnu un jauniešu vizuālās mākslas darbu konkurss "Es Eiropas Savienībā". Konkurss norisinājās no 2009.gada 5.februāra līdz 16.maijam. Konkurssam tika iesūtīti 112 darbi. No tiem žūrijas komisija, kuras sastāvā bija arī Ārlietu ministrijas pārstāvji, izvirzīja 42 darbus izstādei un konkursa trešajai kārtai Latvijas Republikas Pastāvīgajā pārstāvniecībā Eiropas Savienībā – Briselē.

16.maijā Briselē notika Latvijas bērnu un jauniešu vizuālās mākslas konkursa "Es Eiropas Savienībā" laureātu darbu

izstādes atklāšana – atvērto durvju diena, kas bija veltīta Latvijas dalības Eiropas Savienībā 5.gadadienai. Izstādi atklāja Latvijas Pastāvīgās pārstāvniecības vadītājs Normunds Popens. Izstādes atklāšanā piedalījās Briseles latviešu kopienas pārstāvji un VISC pārstāve, konkursa un izstādes organizatore Areta Raudzeņa, kā arī citu Eiropas Savienības dalībvalstu, reģionu pārstāvji un Eiropas Savienības institūciju darbinieki. Daudzi no šajā izstādē apskatāmajiem bērnu un jauniešu darbiem uzrunāja pasākuma dalībniekus un rosināja to vidū diskusijas par Latvijas dalību Eiropas Savienībā. Pasākuma laikā notika balsošana, kurā tika noteikti trīs konkursa galveno balvu ieguvēji.

No 27.augusta līdz 10.septembrim Ārlietu ministrijas foajē bija apskatāma bērnu un jauniešu vizuālās mākslas konkursa "Es Eiropas Savienībā" darbu izstāde. 9.septembrī ārlietu ministrs Māris Riekstiņš Ārlietu ministrijā apbalvoja konkursa otrās un trešās kārtas laureātus.

Izstādi veidoja 42 konkursa laureātu darbi, kurus konkursam iesniedza bērni un jaunieši no Aizupes, Cēres, Daugavpils, Kokneses, Rīgas, Olaines, Rēzeknes, Rubenes, Ēdoles, Svētes un Jelgavas.

Projektu finansiāli atbalsta Eiropas Komisijas pārstāvniecība Latvijā un VISC.

Aktivitātes vides izglītībā

2009.gadā turpinājās sadarbība ar Vides izglītības fondu, īstenojot Ekoskolu projektu. Vides speciāliste I.Liepiņa bija žūrijas komandā Ekoskolu apbalvošanas pasākumā 1.oktobrī.

Pārskata gada laikā būtiska bija sadarbība ar Vides ministriju, UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju, Pasaules Dabas fondu, Vides izglītotāju asociāciju, Bērnu Vides skolu, Latvijas Mazpulku organizāciju, Latvijas Zaļo punktu un Latvijas Zaļo jostu, lai organizētu videi draudzīgus X Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkus.

Tāpat arī tika sniegts atbalsts Bērnu Vides skolas starptautiska vides izglītības projekta GLOBE 10 gadu jubilejas pasākuma organizēšanā 2009.gada 7.oktobrī. Jāatzīmē, ka pasākumā piedalījās arī ASV vēstniece Latvijā Džūdita Gārbere.

Tehniskās jaunrades joma

Latvijas tehniskās jaunrades pulciņu trīs audzēkņi septembrī piedalījās pasaules čempionātā automodelismā Somijā, Helsinkos, kur Bērnu un jauniešu centra audzēknis Raivis Jansons ieguva 5.vietu (skolotājs J.Rage-Raģis).

2009.gadā tika organizēti trīs valsts nozīmes pasākumi:

- 1) sacensības raķešu–kosmiskajā modelismā Liepājā (jūlijā);
- 2) sacensības minikāru sportā Siguldā (septembrī);
- 3) sacensības trases automodelismā Jelgavā (oktobrī).

Skolēnu zinātniski pētnieciskā darbība

2009.gadā tika izstrādāts projekts Vispārējās vidējās izglītības iestāžu izglītojamo zinātniski pētnieciskās darbības

organizēšanas un norises kārtībai, kā arī organizēta mācību priekšmetu olimpiāžu uzvarētāju un skolēnu zinātniskās konferences laureātu nometne "Alfa", kura notika no 28.jūnija līdz 18.jūlijam Zāses vidusskolā.

Darbs tika organizēts lekciju un praktisko nodarbību veidā četrās sekcijās:

- 1) fizikas;
- 2) matemātikas un informātikas;
- 3) ķīmijas un bioloģijas;
- 4) sociālo zinātņu.

Kopā bija 200 nodarbību. Nodarbības vadīja Latvijas Universitātes, Rīgas Tehniskās universitātes un pētniecisko institūtu darbinieki. Fizikas un ķīmijas un bioloģijas sekciju dalībnieki veica patstāvīgus pētījumus, kuru rezultātus prezentēja konferencē nometnes noslēgumā. Līdzās mācību darbam skolēni aktīvi piedalījās mākslinieciskajā pašdarbībā un sporta aktivitātēs, iepazīna novada kultūrvēsturisko vidi, apmeklēja ražošanas uzņēmumu. Pasākums veicina nākamās profesijas izvēli jauniešiem.

12.Starptautiskajā "EXPO Zinātne" ("Zinātnes" izstādi Tunisā, Tunisijā, no 22. līdz 29.jūlijam organizēja starptautiskā kustība brīvā laika aktivitātēm zinātnē un tehnoloģijā "Milset") Latviju pārstāvēja Vecumnieku vidusskolas 12.klases skolniece, Latvijas 33.skolēnu zinātniskās konferences laureāte Eva Dručka. Viņas darbs "Mākslīgā kaula materiāla sintēze" saistīja apmeklētāju uzmanību. E.Dručka ieguva 12.Starptautiskās "EXPO Zinātne" sertifikātu."EXPO" laikā notika pieredzes apmaiņa starp Ziemeļamerikas, Āfrikas, Dienvidamerikas, Kanādas un Āzijas reģionu jauniešiem – jaunajiem pētniekiem. Pavisam zinātnes izstādē piedalījās 44 valstu pārstāvji.

21.Eiropas Savienības Jauno zinātnieku konkursā (konkurss notika no 11. līdz 16.septembrim Parīzē, Francijā) piedalījās četri Latvijas jaunie zinātnieki. Rīgas Franču liceja absolventi, Latvijas 33.skolēnu zinātniskās konference laureāti Mārtiņš Zeps un Gunārs Ķīsis ieguva konkursa speciālo Francijas elektroenerģijas apgādes grupas balvu par darbu "Elektrolīzes šūnu izveide un dzinēja darbības optimizācija" (darba vadītāja Mg.paed.phys. Biruta Šķēle un Latvijas Universitātes Cietvielu fizikas institūta Ūdeņraža laboratorijas vadītājs Dr.phys. Jānis Kleperis).

Latvija tika pārstāvēta ar trīs projektiem, kuru autori ir Latvijas 33.skolēnu zinātniskās konferences laureāti. Siguldas Valsts ģimnāzijas 12.klases skolniece Līga Zāgere prezentēja darbu bioloģijā "Izolētu hloroplastu dzīvotspējas izmaiņas, kultivējot tos *in vitro*", bet Vecumnieku vidusskolas 12.klases skolniece Eva Dručka ķīmijā – "Mākslīgā kaula materiāla sintēze". Šo darbu autore saņēma sertifikātus par dalību konkursā.

Pavisam konkursā piedalījās 137 dalībnieki no 38 valstīm. Latvijas jauniešu eksponētie darbi stendos saistīja izstādes dalībnieku, viesu un žurnālistu uzmanību. Jaunieši sniedza intervijas žurnālistiem no Francijas, Beļģijas un Vācijas. Īpašu ievēribu izpelnījās Evas Dručkas veiktais pētījums un tā atraktīvā prezentācija stendā, kuru filmēja gan Francijas televīzija, gan filmu veidotāji no Beļģijas.

VISC speciāliste M.Kalniņa pavadīja Latvijas delegāciju un piedalījās Eiropas Savienības Jauno zinātnieku konkursa Nacionālo konkursu organizatoru sanāksmē.

Pārskata gada laikā tika organizēti trīs mācību priekšmetu olimpiāžu uzvarētāju un skolēnu zinātniskās konferences laureātu semināri "Beta", kuros piedalījās 25 dalībnieki.

Konsultatīvās padomes, ekspertu padomes, darba grupas

Lai efektīvi risinātu nodaļas kompetencē esošos uzdevumus un nodrošinātu sadarbību un atgriezenisko saiti ar mērķauditoriju, izzinot tās vajadzības un priekšlikumus darbības pilnveidei, darbojas vairākas konsultatīvas padomes un komisijas.

Ekspertu komisijas:

- 1) Tautas deju kolektīvu ekspertu komisija;
- 2) Mūsdienu deju ekspertu komisija;
- 3) Mūzikas nozares ekspertu komisija;
- 4) Mazo mūzikas kolektīvu ekspertu komisija;
- 5) Skolu pūtēju orķestru ekspertu komisija;
- 6) Visuālās mākslas ekspertu padome;
- 7) Vides izglītības ekspertu komisija;
- 8) Tehniskās jaunrades ekspertu komisija;
- 9) Skolēnu zinātniski pētnieciskā darba ekspertu komisija.

Konsultatīvās padomes:

- 1) Profesionālās izglītības iestāžu direktoru vietnieku audzināšanas darbā konsultatīvā padome;
- 2) Interesešu izglītības iestāžu direktoru konsultatīvā padome.

Sadarbības partneri

Nozīmīgākie sadarbības partneri funkciju īstenošanā:

- 1) pašvaldības, pašvaldību izglītības pārvaldes/izglītības speciālisti;
- 2) izglītības iestādes (interesešu izglītības, vispārējās izglītības, speciālās izglītības, profesionālās izglītības un augstākās izglītības iestādes – Latvijas Universitāte, Latvijas Kultūras akadēmija, J.Vītola Latvijas Mūzikas akadēmija, Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības augstskola, Rīgas Tehniskā universitāte);
- 3) Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija;

- 4) UNESCO Latvijas Nacionālā komisija;
- 5) Latvijas Pašvaldību savienība;
- 6) profesionālās asociācijas (piemēram, Latvijas raķešu kosmiskā modelisma asociācija) un federācijas (piemēram, Latvijas Autobiļu federācija, Latvijas Motosporta federācija, Latvijas Kuģu modeļu sporta federācija), kuras saistītas ar kādas interesešu izglītības jomas darbību;
- 7) biedrības un nodibinājumi: Latvijas Skautu un Gaidu centrālā organizācija, Mazpulku organizācija, Vides izglītotāju asociācija, Bērnu Vides skola, Latvijas vecāku apvienība "VISI", biedrība "Virtuālā enciklopēdija" u.c.

Pieredzes apmaiņa ar ārvalstu delegācijām nodaļas kompetences jautājumos

2009.gada 10.septembrī notika ļoti nozīmīga tikšanās ar R.J.Robertsu – ASV vēstniecības Preses un kultūras atašeju – un D.A.Baksteru – ASV vēstniecības Preses un kultūras atašeja vietnieci. Tikšanās laikā tika pārrunāti daudzi jautājumi:

- 1) interesešu izglītības sistēma un īstenošana Latvijā;
- 2) X Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētki;
- 3) sadarbības iespējas skolēnu zinātniskās darbības atbalstam;
- 4) ASV vēstniecības piedāvājums valsts nozīmes pasākumu organizēšanā un ASV pieredzes apgūšanā (eksperti mūzikas, teātra jomā, meistarklašu organizēšana, vieskolektīvu uzņemšana, apmaiņas programmas u.c.).

Savukārt 2009.gada 23.septembrī notika tikšanās ar Japānas augstskolu mācītspēkiem: Hirojuki Kuno, Aiči Universitātes profesoru; Jukiko Savano, Tokijas Sakrālās izglītības universitātes profesoru; Maki Kakiuci, Totori Universitātes izglītības un sabiedrības centra profesoru. Tika diskutēti par dažādiem jautājumiem:

- 1) interesešu izglītības organizēšana un koordinēšana Latvijā;
- 2) nacionālās izglītības tradīcijas;
- 3) bērnu socializācijas problēmas un risinājumi.

2009.gada 27.septembrī notika tikšanās ar Lietuvas Jaunatnes tūrisma centra direktori Virdžīniju Petrevičieni par interesešu izglītības attīstības un bērnu brīvā laika organizēšanas jautājumiem un bērnu nometņu organizēšanas pieredzi Latvijā un Lietuvā.

AUDZINĀŠANAS DARBS

Audzinašanas jautājumu koordinēšanu valstī veic VISC Interesu izglītības un tālākizglītības departaments.

Audzinašanas darba koordinēšanā un metodiskajā vadībā 2009.gadā tika veikti vairāki nozīmīgi pasākumi:

- 1) organizēts seminārs profesionālās izglītības iestāžu direktoriem audzināšanas darbā (58 dalībnieki);
- 2) organizēti pedagogu profesionālās pilnveides kursi "Atbalsts klases audzinātājam audzināšanas darbības īstenošanai izglītības iestādēs" (51 dalībnieks) un "Pedagogu kompetences, kas veicina skolēnu interesi un izpratni par aktīvas pilsonības un cilvēktiesību jautājumiem" (35 dalībnieki);
- 3) organizēta diskusija par aktualitātēm audzināšanas darba organizēšanā un koordinēšanā valstī, pieaicinot audzināšanas darba ekspertus un praktiķus;
- 4) izveidoti un VISC interneta vietnē www.visc.gov.lv ievietoti metodiskie ieteikumi "Skolas tēla veidošana un popularizēšana", metodisko izstrādņu skates nolikuma paraugs un ieteikumi metodisko izstrādņu veidošanai;
- 5) organizēts skolu jaunatnes un studentu radošo darbu konkursa internetā "Brīvība – augstākā vērtība" 1.kārtas noslēguma pasākums 1991.gada Barikāžu muzejā.

Starptautiskā Edinburgas hercoga jauniešu pašaudzināšanas programma *Award* Latvijā

2009.gadā programmā iesaistījušies jau vairāk nekā 300 jauniešu no Alūksnes, Balvu, Cēsu, Dobeles, Madonas, Kandavas, Rīgas, Ogres, Talsu, Tukuma, Valkas, Valmieras un Ilūkstes novadiem un pilsētām. 2009.gada jūnijā Latvijas eksprezidente V.Vīķe-Freiberga apliecināja vēlmi kļūt par programmas *Award* patronesi Latvijā.

Apbalvošanas pasākumā, kurš notika 5.decembrī Rīgas Latviešu biedrības namā, starptautiskos sertifikātus un apbalvojumus saņēma 45 jaunieši, kuri izpildīja individuālās *Award* programmas, – 29 jaunieši – bronzas nozīmīti, 10 jaunieši – sudraba nozīmīti, pirmie 6 jaunieši no Balviem – zelta nozīmīti.

Mazsalacas vidusskolā no 15. līdz 19.jūlijam tika organizēta *Award* nometne "Vasaras ekspedīcijas skola 2009", kurā piedalījās 60 programmā iesaistītie jaunieši no dažādām Latvijas pilsētām un novadiem.

Pārskata gada laikā Latvijas nozīmīgākie sadarbības partneri bija Starptautiskā *Award* asociācija un Somijas organizācija *Awardti*, kas sniedza atbalstu 18 jaunu *Award* vadītāju izglītošanā.

Bērnu nometņu vadītāju apmācība

VISC sadarbības partneri bērnu nometņu koordinēšanā un metodiskā atbalsta sniegšanā ir bērnu nometņu vadītāji reģionos, Veselības inspekcija, Valsts ugunsdrošības un glābšanas dienests, Valsts Bērnu tiesību aizsardzības inspekcija, Tieslietu ministrijas reliģisko lietu departaments, Veselības ministrijas Katastrofu medicīnas centrs, SIA "Liksnas nami", āra dzīves apmācību centrs "Pelēkais vilks", SIA "Miranda-M". Pārskata gada laikā tika apstiprināti Ministru

kabineta 2009.gada 1.septembra noteikumi Nr.981 "Bērnu nometņu organizēšanas un darbības kārtība".

Tāpat arī tika izstrādāts projekts darbības programmas 2007.–2013.gada 1.aktivitātes "Cilvēkresursi un nodarbinātība" 1.5.1.3.2. "Publisko pakalpojumu kvalitātes paaugstināšanas valsts, reģionālā un vietējā līmenī" ietvaros: "Kvalitatīvas metodiskās vadības sistēmas nodrošināšana bērnu nometņu organizēšanai". 2009.gada 9.decembrī iesniegts izvērtēšanai Sabiedrības Integrācijas fondā.

Kopā ar sadarbības partneriem izstrādāts metodiskais materiāls bērnu nometņu vadītājiem:

- 1) Ministru kabineta noteikumu Nr.981 saistošo dokumentu veidlapas;
- 2) normatīvie akti sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumos;
- 3) nometnes plānošana un organizēšana;
- 4) spēļu metodes nometnē;
- 5) spēļu metodes nometnē;
- 6) darbs ar sociālā riska grupām;
- 7) skaidrojumi pirmās palīdzības sniegšanā;
- 8) ugunsdrošība bērnu nometnēs;
- 9) higiēnas prasību ievērošana bērnu nometnēs.

Pārskata gadā atjaunots un papildināts metodiskais materiāls "Bērnu nometņu vadītāja rokasgrāmata" – izsniegts 239 bērnu nometņu vadītāju kursu dalībniekiem CD formātā.

2009.gadā tika organizētas 10 bērnu nometņu vadītāju apmācības grupas. 72 stundu programmu nometņu vadītājiem bez pieredzes apguva 170 dalībnieki, 36 stundu programmu nometņu vadītājiem ar pieredzi apguva – 69 dalībnieki. Latvijas Sporta pedagogijas akadēmijas studentiem izsniegta 17 apliecības saskaņā ar noslēgto sadarbības līgumu. 2009.gadā bērnu nometņu vadītāju kursus beiguši 256 nometņu vadītāji, t.sk. 82 dalībnieki otrajā pusgadā.

PEDAGOGU PROFESIONĀLĀ PILNVEIDE VISPĀRĒJĀ IZGLĪTĪBĀ

Pedagogu profesionālās pilnveides darbu koordinē VISC Tālākizglītības un projektu nodaļa. Līdz 2009.gada 1.jūlijam šie jautājumi bija Izglītības satura un eksaminācijas, kā arī Profesionālās izglītības administrācijas pārziņā.

2009.gadā tika īstenoti pieci darbības virzieni:

- 1) pedagogu profesionālās pilnveides koordinēšana, organizēšana un metodiskā atbalsta nodrošināšana;
- 2) valsts mācību priekšmetu olimpiāžu organizēšana, lai veicinātu skolēnu līdzdalību starptautiskajās mācību priekšmetu olimpiādēs;
- 3) profesionālās meistarības konkursu organizēšana, lai veicinātu profesionālās izglītības prestižu un audzēkņu līdzdalību profesionālās meistarības konkursos Eiropā;
- 4) Eiropas struktūrfondu projektu izstrādāšana VISC kompetencē esošo uzdevumu veikšanai;
- 5) dalība starptautiskās programmās un projektos.

Pedagogu profesionālā pilnveide vispārējā izglītībā

2009.gada pedagogu profesionālās pilnveides prioritātes un programmu tematika tika veidota atbilstoši aktuālajām izglītības politikas nostādnēm, pedagogu profesionālās pilnveides vajadzībām 2009.gadam un saskaņā ar 2004.–2006.gada plānošanas periodā īstenotā Eiropas Savienības struktūrfondu nacionālās programmas projekta "Pedagogu tālākizglītības metodiskā tīkla nodrošinājuma izveide" ietvaros izstrādātajiem tālākizglītības satura moduļiem, piedāvājot pedagogiem vispārējo pedagoģisko kompetenču, izglītības jomu kompetenču, izglītības procesa vadības un personības kompetenču pilnveidi. Izstrādājot pedagogu profesionālās pilnveides prioritātes un programmu tematiku, tika ņemts vērā, ka 2009.gads Eiropas Savienības valstīs bija pasludināts par Eiropas Radošuma un inovāciju gadu.

Pārskata gada laikā tika koordinēta un nodrošināta pedagogu profesionālā pilnveide kursum, konferencē un reģionālajos semināros 4312 pedagogiem.

Pedagogu profesionālās pilnveides prioritātē "Vispārējo pedagoģisko kompetenču pilnveide labvēlīgas izglītības vides veidošanai". notika pieci reģionālie semināri "Metodiskais atbalsts vispārējās vidējās izglītības modernizētā saturā ieviešanai".

Prioritātē "Pedagogu profesionālo kompetenču pilnveide skolēnu izziņas aktivitāti, patstāvību un radošumu veicinoša mācību procesa īstenošanai vispārējā vidējā izglītībā" tika īstenotas 16 pedagogu profesionālās pilnveides programmas. Šīs programmas par valsts budžeta līdzekļiem īstenoja septiņas organizācijas, kuras uzvarēja valsts iepirkuma konkursā. Tāpat arī tika nodrošinātas 16 stundu (14) un 24 stundu (divas) pedagogu profesionālās pilnveides programmas:

- 1) skolēnu izziņas aktivitāti, patstāvību un radošumu veicinoša mācību procesa īstenošana latviešu valodā, angļu valodā, mazākumtautību (krievu) valodā un literatūrā, krievu valodā (svešvaloda), vizuālajā mākslā, mūzikā un literatūrā vispārējā izglītībā;
- 2) skolēnu izziņas aktivitāti, patstāvību un radošumu veicinoša mācību procesa īstenošana ģeogrāfijā, sportā, vēsturē pamatizglītībā un vidējā izglītībā;
- 3) skolēnu izziņas aktivitāti, patstāvību un radošumu veicinoša mācību procesa īstenošana mājāsaimniecībā, veselības mācībā, kulturoloģijā vidējā izglītībā;
- 4) skolēnu izziņas aktivitāti, patstāvību un radošumu veicinoša mācību procesa īstenošana apvienotajās klasēs 1.–4.klasēs un apvienotajās klasēs 5.–9.klasēs;
- 5) mūsdienīga mācību procesa īstenošana speciālajā izglītībā.

Prioritātes izglītības procesa vadības kompetenču pilnveides "Audzināšanas darba programmas 2008.–2013.gadam" īstenošanai un skolēnu vērtību sistēmas attīstīšanai tika īstenota 16 stundu programma "Atbalsts klases audzinātājam audzināšanas darbības īstenošanai izglītības iestādē". Divās kursu grupās šajā programmā piedalījās 50 pedagogi.

Eiropas Padomes programmas "Mācīties un dzīvot demokrātijā" (2006–2009) ietvaros notika *Pestalozzi* izglītības programmas metodiskā materiāla "Kā ikviens skolotājs var atbalstīt izglītību pilsonības un cilvēktiesību jautājumos: pamatnostādnes kompetenču pilnveidei" aprobācija 36 stundu profesionālās pilnveides programmā direktoru vietniekiem audzināšanas darbā "Pedagogu kompetences, kas veicina skolēnu interesi un izpratni par aktīvas pilsonības un

cilvēktiesību jautājumiem". Šajā programmā piedalījās 35 pedagogi.

Pedagogiem tika piedāvāti ne tikai profesionālās pilnveides kursi, bet arī VISC organizētie semināri:

- 1) Eiropas Padomes seminārs pedagogu tālākizglītības pieredzes popularizēšanai;
- 2) reģionālie semināri izglītības iestāžu vadītāju vietniekiem izglītības jomā jaunā vidējās izglītības satura ieviešanai;
- 3) vācu valodas skolotāju nometne "Vasaras akadēmija" (sadarbībā ar ārvalstu institūcijām);
- 4) konference "Pieredzes skola dabaszinību 5.–6.klašu skolotājiem";
- 5) semināri tālākizglītības programmu īstenotājiem pedagogu profesionālās pilnveides programmu kvalitatīvai sagatavošanai;
- 6) seminārs novadu pedagogu tālākizglītības koordinatoriem pedagogu profesionālās pilnveides nodrošināšanai.

Pedagogu profesionālā pilnveide profesionālajā izglītībā

Lai nodrošinātu profesionālo izglītības programmu un darba tirgus prasībām atbilstošu jaunāko tehnoloģiju kvalitatīvu apguvi, kā arī informāciju par aktualitātēm dažādās profesionālās izglītības jomās, notikuši 19 pedagogu profesionālās pilnveides pasākumi, kuros piedalījās 853 dalībnieki – notika 17 profesionālās pilnveides semināri, kuros piedalījās 798 dalībnieki vidēji no 17 izglītības iestādēm katrā seminārā, tika organizēti divi profesionālās izglītības iestāžu pedagogu tālākizglītības kursi, kuros piedalījās 55 pedagogi.

Profesionālās izglītības pedagogu profesionālās pilnveides pasākumi:

- 1) sadarbībā ar Rīgas Būvamatniecības vidusskolu – profesionālās pilnveides seminārs "Būvniecības attīstības tendences un ekoloģiskā būvniecība", kurā piedalījās 42 dalībnieki no 15 profesionālās izglītības iestādēm;
- 2) sadarbībā ar Rīgas Pārdaugavas profesionālo vidusskolu – profesionālās pilnveides seminārs "Standartizācija Latvijā, būvmateriāli un apmetums *PoIIDecor*", kurā piedalījās 23 dalībnieki no septiņām profesionālās izglītības iestādēm;
- 3) sadarbībā ar Latvijas Brīvo arodbiedrību savienību – profesionālās pilnveides seminārs "Darba aizsardzība un drošība", kurā piedalījās 36 dalībnieki no 21 profesionālās izglītības iestādes;
- 4) profesionālās izglītības iestāžu pedagogu tālākizglītības kursi "Profesionālās izglītības iestāžu audzēkņu mobilitāte Latvijā", kurā piedalījās 30 dalībnieki no 16 profesionālās izglītības iestādēm;
- 5) sadarbībā ar interjera salonu "Siena" Rīgas Būvamatniecības vidusskolā notika profesionālās pilnveides seminārs "Tapetes, tapešu veidi, tapešu līmēšanas tehnoloģijas", kurā piedalījās 28 dalībnieki no 11 profesionālās izglītības iestādēm;

- 6) sadarbībā ar Mālpils profesionālo vidusskolu – profesionālās pilnveides seminārs "Kokapstrādes profesionālās izglītības programmu īstenošana", kurā piedalījās 25 dalībnieki no 12 profesionālās izglītības iestādēm;
- 7) sadarbībā ar Latvijas Frizieru un kosmetologu asociāciju – profesionālās izglītības iestāžu Skaistumkopšanas pakalpojumu izglītības jomas pedagogu tālākizglītības kursi "Konkursa darbu tehnoloģija", kurā piedalījās 25 dalībnieki no septiņām profesionālās izglītības iestādēm, t.sk. septiņi dalībnieki papildināja profesionālās kompetences pedagogu profesionālās pilnveides semināros "Dāmu un kungu frizūru konkursa darbu tehnoloģija", "Dāmu frizūru konkursa darbu tehnoloģija" un "Frizūru konkursa darbu vērtēšanas sistēma";
- 8) profesionālās izglītības iestāžu direktoru vietnieku profesionālās pilnveides seminārs "Profesionālās izglītības iestāžu audzēkņu mobilitāte Eiropas tirgū", kurā piedalījās 86 dalībnieki no 66 profesionālās izglītības iestādēm;
- 9) sadarbībā ar Latvijas Brīvo arodbiedrību savienību – profesionālās izglītības iestāžu pedagogu profesionālās pilnveides semināri "Darba tiesiskās attiecības", kurā piedalījās 25 dalībnieki no 16 profesionālās izglītības iestādēm;
- 10) pedagogu profesionālās pilnveides seminārs "Apdares materiāli guļbūvju mājām un ar to saistītajām mēbelēm", kurā piedalījās 41 dalībnieks no 21 profesionālās izglītības iestādes;
- 11) sadarbībā ar Limbažu profesionālo vidusskolu un SIA "KNAUF" – pedagogu profesionālās pilnveides seminārs "Energofektivitāte – jaunākie materiāli", kurā piedalījās 30 dalībnieki no 17 profesionālās izglītības iestādēm;
- 12) informatīvs seminārs profesionālās izglītības iestāžu direktoriem "Aktualitātes profesionālās izglītības jomā", kurā piedalījās 151 pārstāvis no visām profesionālās izglītības iestādēm;
- 13) pedagogu profesionālās pilnveides seminārs "Siltināšanas sistēmu sertifikācija ETAG 004", kurā piedalījās 32 dalībnieki no 11 profesionālās izglītības iestādēm;
- 14) pedagogu profesionālās pilnveides seminārs "Viesu apkalpošanas organizācija uz prāmja", kurā piedalījās 50 dalībnieki no 20 profesionālās izglītības iestādēm;
- 15) pedagogu profesionālās pilnveides seminārs "Automehāniķu izglītošanas procesa organizācija", kurā piedalījās 35 dalībnieki no 15 profesionālās izglītības iestādēm;
- 16) pedagogu profesionālās pilnveides seminārs "MAPEI flīzēšanas materiāli un hidroizolācijas", kurā piedalījās 29 dalībnieki no 12 profesionālās izglītības iestādēm;
- 17) pedagogu profesionālās pilnveides seminārs "Rokas elektroinstrumentu pielietošana kokizstrādājumu izgatavošanā", kurā piedalījās 78 dalībnieki no 19 profesionālās izglītības iestādēm;
- 18) pedagogu profesionālās pilnveides seminārs "Aktualitātes metālapstrādē", kurā piedalījās 55 dalībnieki no 18 iestādēm;

19) pedagogu profesionālās pilnveides seminārs "SIA "Atlas" produkcija un pielietošanas tehnoloģijas", kurā piedalījās 32 dalībnieki no 10 profesionālās izglītības iestādēm.

Pedagogu profesionālās pilnveides īstenošanas kvalitātes pārraudzība

Lai nodrošinātu pedagogu profesionālās pilnveides kursu kvalitāti, tika veikta nodarbību hospitēšana kursu norises vietās. 14 eksperti piecu kursu norises vietās veica 16 nodarbību vērošanu un kursu dalībnieku anketēšanu. Sadarbībā ar tālākizglītības programmu īstenotājiem notika par valsts budžeta līdzekļiem īstenoto kursu kvalitātes izvērtēšana. Tika apkopotas 2438 anketas ar vērtējumiem, īpaši tika analizēts par valsts budžeta līdzekļiem īstenoto tālākizglītības kursu izvērtējums (sk. attēlus).

Pedagogiem, kuri strādā speciālajā izglītībā, tika finansētas deviņu kursu grupas programmā "Mūsdienīga mācību procesa īstenošana speciālajā izglītībā", kurā piedalījās 302 dalībnieki.

Pēc administratīvi teritoriālās reformas īstenošanas un skolu optimizācijas uzsākšanas īpaši aktuāla kļuva pedagogu profesionālā pilnveide darbam apvienotajās klasēs. Par valsts budžeta līdzekļiem Daugavpils Universitāte īstenoja divas programmas – "Skolēnu izziņas aktivitāti, patstāvību un radošumu veicinoša mācību procesa īstenošana apvienotajās

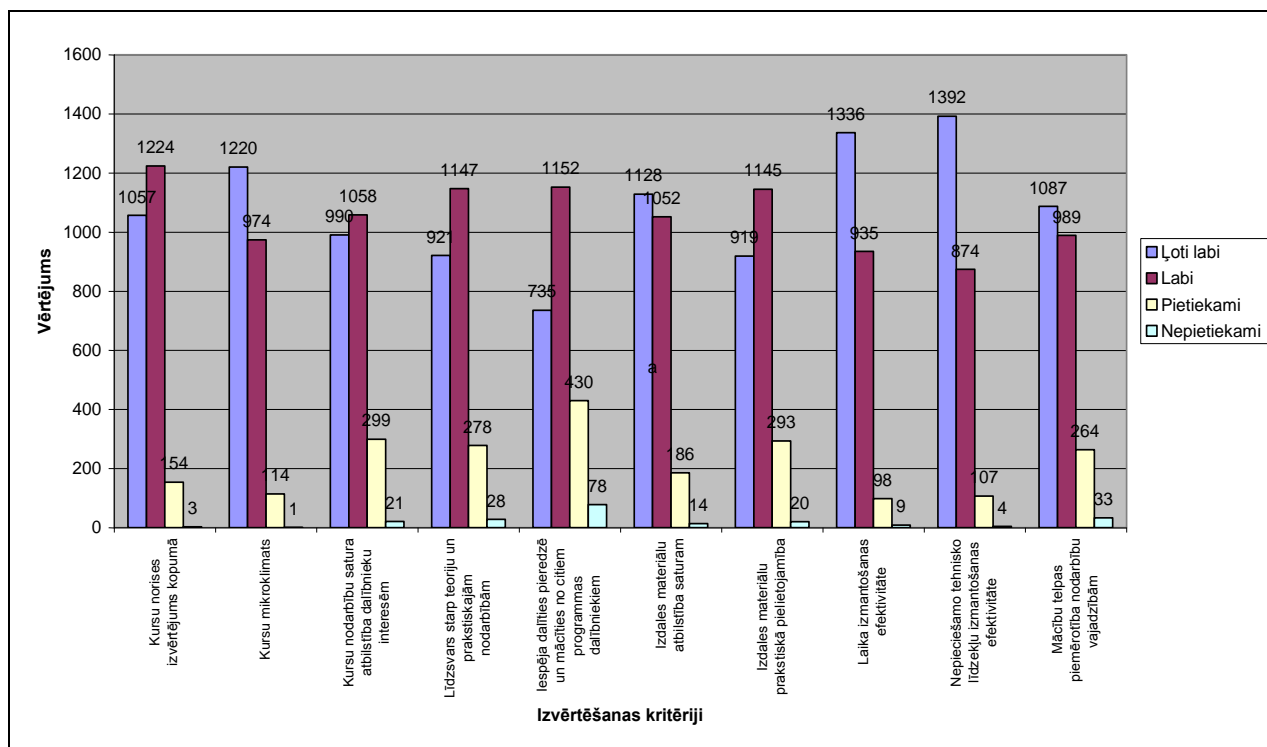
klasēs 5.–9.klasēs" un Skolēnu izziņas aktivitāti, patstāvību un radošumu veicinoša mācību procesa īstenošana apvienotajās klasēs 1.–4.klasēs".

Nodrošinot Izglītības un zinātnes ministrijas pedagogu tālākizglītības programmu saskaņošanas komisijas darbību, tika veikta 350 iesniegto tālākizglītības programmu izvērtēšana un profesionālās pilnveides programmu kataloga aktualizēšana. 2009.gadā saskaņota 291 programma. Sagatavoti priekšlikumi 57 pedagogu profesionālās pilnveides programmu uzlabošanai un izsūtīti programmu īstenotājiem.

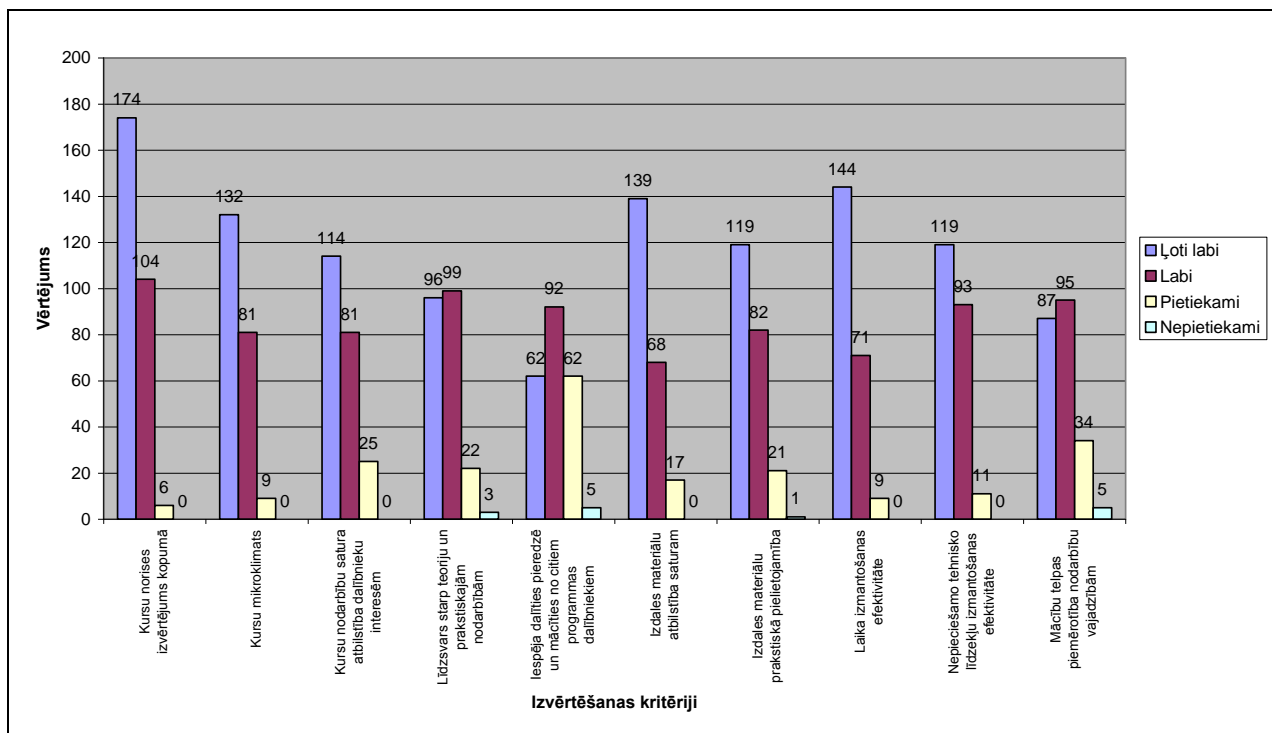
Lai veicinātu labas prakses piemēru popularizēšanu, kā arī pilnveidotu pedagogu profesionālās kompetences, VISC sadarbībā ar Bērnu un jauniešu vides izglītības centru "Rīgas Dabaszinību skola" un Rīgas Izglītības un informatīvi metodisko centru organizēja konferenci "Pieredzes skola dabaszinību 5.–6.klašu skolotājiem".

Skolotājiem bija iespēja darboties četrās dabaszinību tematiskajās darbnīcās:

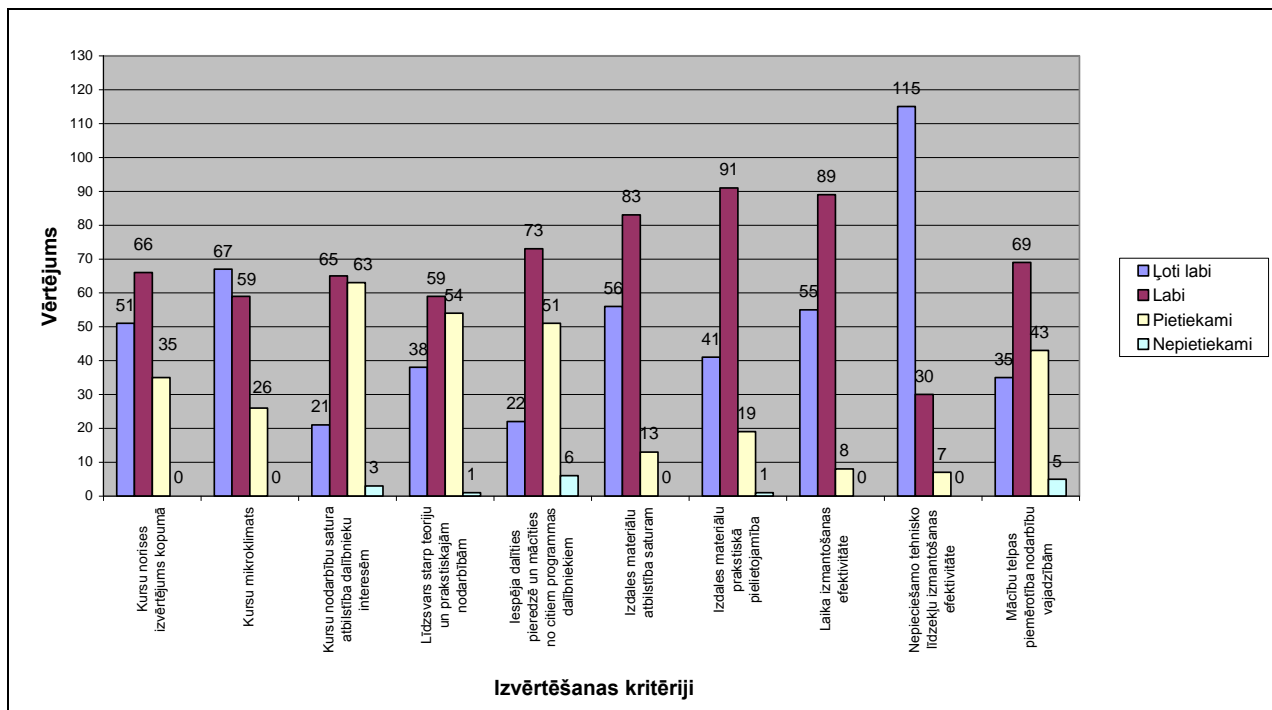
- 1) "Pētnieciskā darbība dabaszinību mācību procesā";
- 2) "Skolēnu mācību sasniegumu vērtēšana";
- 3) "Informācijas un komunikāciju tehnoloģiju izmantošana dabaszinībās";
- 4) "Kā strādāt ar šodienas skolēnu un šodienas vecākiem?".

12.attēls. Profesionālās pilnveides programmas īstenošanas vērtējumu kopsavilkums

13.attēls. Mūsdienīga mācību procesa īstenošana speciālajā izglītībā

14.attēls. Skolēnu izziņas aktivitāti, patstāvību un radošumu veicinoša mācību procesa īstenošana apvienotajās klasēs

ATBALSTS TALANTĪGAJIEM SKOLĒNIEM UN AUDZĒKŅIEM

Valsts mācību priekšmetu olimpiāžu organizēšana

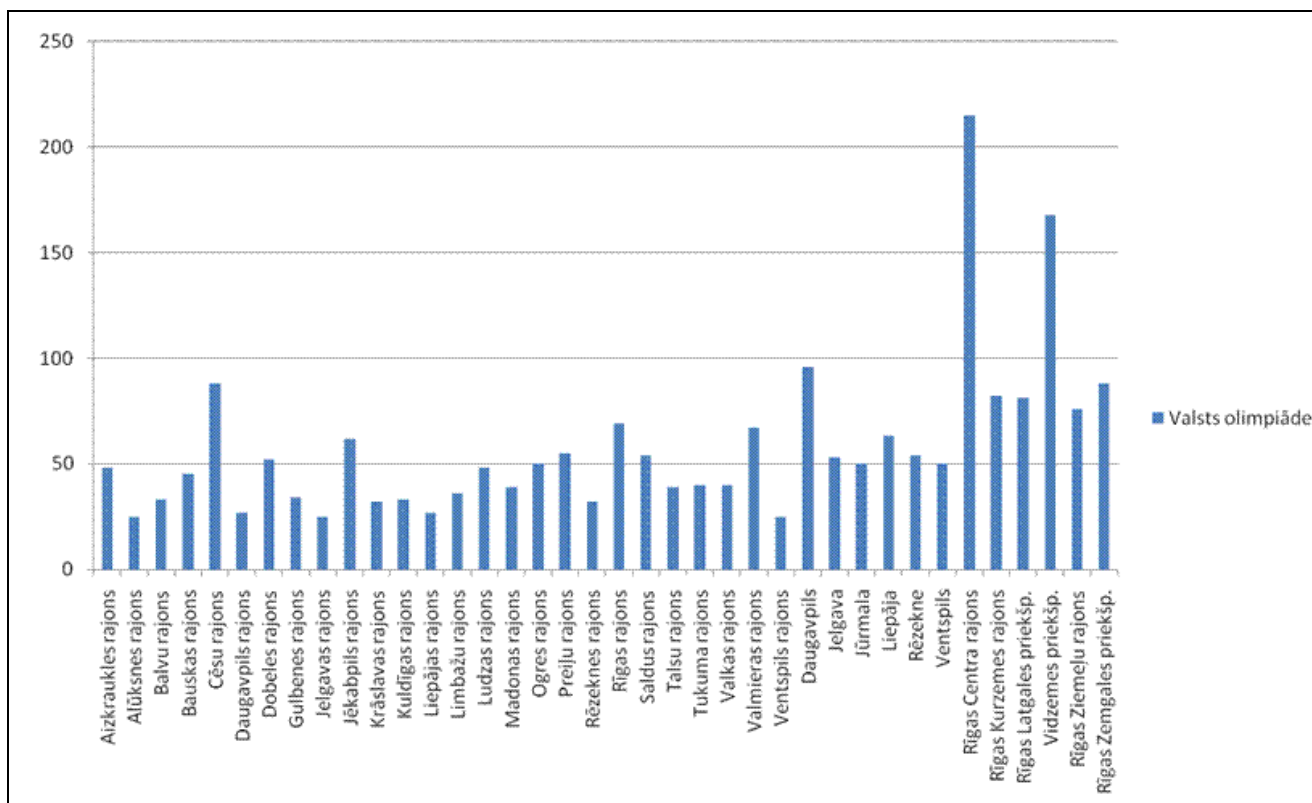
2009.gadā nodrošināta 19 rajona un 20 valsts līmeņa mācību priekšmetu olimpiāžu norise, kā arī līdzdalība 12 starptautiskajās mācību priekšmetu olimpiādēs, t.sk. Baltijas valstu.

2009.gadā Latvijas skolēni ieguva godalgotas vietas un saņēma atzinības rakstus septiņās starptautiskajās un divās Baltijas valstu mācību priekšmetu olimpiādēs.

Latvijas skolēnu rezultāti:

- Eiropas Savienības valstu dabaszinību olimpiādē (EUSO 2009) Mursijā (Spānijā) – trīs bronzas medaļas;
- starptautiskajā ķīmijas olimpiādē Kembridžā (Anglijā) – sudraba medaļa;

- starptautiskajā informātikas olimpiādē Plovdivā (Bulgārijā) – viena sudraba un trīs bronzas medaļas;
- starptautiskajā matemātikas olimpiādē Brēmenē (Vācijā) – viena bronzas medaļa un trīs atzinības raksti;
- starptautiskajā bioloģijas olimpiādē Tsukubā (Japānā) – divas bronzas medaļas;
- starptautiskajā fizikas olimpiādē Meridā (Meksikā) – divi atzinības raksti;
- starptautiskajā vides projektu olimpiādē Stambulā (Turcijā) – bronzas medaļa;
- 10. Baltijas valstu ģeogrāfijas olimpiādē Skrīveros (Latvijā) – viena zelta, viena sudraba un trīs bronzas medaļas;
- 4. Baltijas valstu vācu valodas olimpiādē Viļņā (Lietuvā) – 1., 2., 3. un 4. vieta.

15.attēls. Skolēnu skaits, kas piedalījās valsts mācību priekšmetu olimpiādēs, sadalījumā pa rajoniem

Profesionālās meistarības konkursi

Lai attīstītu profesionālās izglītības prestižu valstī, veicinātu darbaspēka mobilitāti un dotu iespēju profesionālo izglītības iestāžu audzēkņiem piedalīties profesionālās meistarības

konkursos Eiropā, 2009.gadā tika organizēts otrais profesionālās izglītības iestāžu audzēkņu konkurss "Jaunai profesionālis 2009".

PROJEKTI UN STARPTAUTISKĀS SADARBĪBAS PROGRAMMAS

Eiropas Savienības Mūžizglītības programmas partnerības projekti

2009.gadā noslēdzās darbs divos Eiropas Savienības Mūžizglītības programmas partnerības projektos:

- 1) "ONCE Against Abandon, Opening to New Countries Experiences", 2007.–2009.gads (LLP-LdV-I-06-B-F-PP-154035). Sadarbībā ar projekta partneriem no Lielbritānijas, Itālijas, Grieķijas, Vācijas un Polijas izstrādāta metodika un apkopoti labas prakses piemēri darbam ar problēmu pusaudžiem, kuri neapmeklē skolu un neatrodas darba tirgū;
- 2) "OUT-IN: Organising, Using and Transferring Innovation", 2007.–2009.gads (LdV-TOI-07-IT-07). Kopā ar projekta partneriem no Itālijas, Grieķijas un Lielbritānijas izstrādāts pašmācības kurss izglītības profesionāļiem, kas palīdzēs pilnveidot jau esošās un apgūt jaunas kompetences, plānojot un ieviešot Eiropas Savienības Mūžizglītības projektus. Projekta ietvaros noorganizēti praktiskie semināri 46 vispārējās un profesionālās izglītības pedagogiem.

Pārskata gada laikā turpinājās darbs četros ES Mūžizglītības programmas partnerības projektos:

- 1) IPAZIA, 2008.–2010.gads (LLP-LDV-TOI-08-IT-554) – projekta rezultātā tiks izstrādāta skolotāju tālākizglītības programma un atbalsta materiāli par dzimumu līdztiesības jautājumu integrēšanu mācību procesā dažādos mācību priekšmetos. Projekta dalībvalstis ir Itālija, Portugāle, Turcija, Spānija un Latvija (VISC);
- 2) *Euralio*, 2009.–2011.gads (LLP-LDV-TOI-09-IT-442) – projekta rezultātā tiks izstrādāta pedagogu tālākizglītības programma un metodiskie materiāli par etniskās un dzimuma diskriminācijas ierobežošanu. Projekta dalībvalstis: Beļģija, Itālija, Latvija (VISC), Portugāle, Spānija;
- 3) AECLIL – *Assesment and Evaluation in CLIL*, 2010.–2012.gads (505313–2009-LLP-IT-KA2KA2MP) – projekta rezultātā tiks izstrādāti materiāli, apkopota partnervalstu pieredze un izglītoti skolotāji satura un valodas integrētas mācīšanas metodikā (CLIL). Projekta dalībvalstis: Bulgārija, Francija, Itālija, Latvija (VISC), Rumānija, Spānija, Turcija, Vācija, Zviedrija;
- 4) veikti sagatavošanas darbi, lai 2010.gadā uzsāktu Eiropas Savienības Mūžizglītības programmas *Leonardo da Vinci* projektu RENET – "*Revitalizing networks and New Emphasis in Transfer: preventing and facing early school leaving by sharing solutions and tools*" ("Jaunas iespējas sadarbības tīklu izmantošanā, lai mazinātu to jauniešu skaitu, kas priekšlaicīgi pamet skolu"). Projekta dalībvalstis: Grieķija, Itālija, Lielbritānija, Latvija (VISC). Rezultātā tiks apkopoti un popularizēti labas prakses sadarbības piemēri starpinstitucionālai sadarbībai, lai novērstu skolēnu priekšlaicīgu aiziešanu no skolām.

Eiropas Padomes *Pestalozzi* programmas darbības nodrošināšana Latvijā

Pārskata gadā tika sagatavots un iesniegts Eiropas Padomei semināra pieteikums 2010.gadam "*From Knowledge to Action*". Semināra mērķis – iepazīstināt semināra dalībniekus ar pilsonisko izglītību Latvijā.

Eiropas Padomes *Pestalozzi* programmā 13 Latvijas pedagogi pilnveidojuši savu profesionalitāti tālākizglītības semināros astoņās Eiropas Padomes valstīs.

Latvijas izglītības ekspertu grupa (četri dalībnieki) piedalījās metodisko materiālu izstrādē Eiropas Padomes tematiskajos moduļos: vēstures mācīšana, valodu un kultūru dažādība, izglītība noziegumu pret cilvēci novēršanai un izglītība demokrātiskai pilsonībai un cilvēktiesībām.

Sadarbība

Sadarbībā ar Britu Padomi Latvijā veicināta labākās pedagoģiskās pieredzes apmaiņa starp Latvijas un Lielbritānijas speciālistiem. Noorganizēta mācību vizīte skolotājiem no Lielbritānijas "*Creativity and Thinking Skills*" Skolotāju starptautiskās profesionālās pilnveides programmas ietvaros (TIPD).

Eiropas struktūrfondu projekti

2009.gadā turpinājās Eiropas Savienības struktūrfondu projektu īstenošana. VISC īstenoja un piedalījās kā sadarbības partneris šādos Eiropas Sociālā fonda Darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" projektos:

- 1) "Dabaszinātnes un matemātika" 1.2.1.2.1.apakšaktivitātē "Vispārējās vidējās izglītības satura reforma, mācību priekšmetu, metodikas un mācību sasniegumu vērtēšanas sistēmas uzlabošana". Projekta īstenotājs – VISC;
- 2) "Atbalsts vispārējās izglītības pedagogu nodrošināšanai prioritārajos mācību priekšmetos" 1.2.1.2.2.apakšaktivitātē "Atbalsts vispārējās izglītības pedagogu nodrošināšanai prioritārajos mācību priekšmetos". Projekta vadošais partneris – Studiju un zinātnes administrācija;
- 3) "Darba attiecību un darba drošības normatīvo aktu praktiska piemērošana nozarēs un uzņēmumos" 1.3.1.3.2.apakšaktivitātē "Darba attiecību un darba drošības normatīvo aktu praktiska piemērošana nozarēs un uzņēmumos" Projekta vadošais partneris – Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība.

2009.gadā tika sagatavoti un iesniegti Izglītības un zinātnes ministrijas Struktūrfondu departamentam izvērtēšanai trīs ESF Darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" projekti:

- 1) "Profesionālo mācību priekšmetu pedagogu un prakses vadītāju teorētisko zināšanu un praktisko kompetenču paaugstināšana" 1.2.1.1.2.apakšaktivitātē "Profesionālajā izglītībā iesaistīto pedagogu kompetences paaugstināšana";
- 2) "Vispārējās izglītības pedagogu tālākizglītība" 1.2.1.2.3.apakšaktivitātē "Vispārējās izglītības pedagogu kompetences paaugstināšana un prasmju atjaunošana";
- 3) "Iekļaujošas izglītības atbalsta sistēmas izveide" 1.2.2.4.1.apakšaktivitātē "Iekļaujošas izglītības un sociālās atstumtības riskam pakļauto jauniešu atbalsta sistēmas izveide, nepieciešamā personāla sagatavošana, nodrošināšana un kompetences paaugstināšana".

Divi projekti tika izvērtēti, sākot gatavot dokumentus līgumu slēgšanai par projektu īstenošanas uzsākšanu. Projekts "Iekļaujošas izglītības atbalsta sistēmas izveide" vēl ir vērtēšanas stadijā.

ERAF Darbības programmas "Infrastruktūra un pakalpojumi" 3.2.2.1.1.apakšaktivitātē "Informācijas sistēmu un elektronisko pakalpojumu attīstība" turpinājās projekta "Valsts pārbaudījumu informācijas sistēma" īstenošana.

"Baltijas jūras projekts"

"Baltijas jūras projekta" aktivitātes 2009.gadā:

- 1) noorganizēts "Baltijas jūras projekta" skolotāju seminārs 2009.gada 16.maijā Rīgā;
- 2) noorganizēts skolēnu pētniecisko darbu prezentāciju konkurss, kura tēma bija "Pilsētu vide";
- 3) noorganizēta piecu Latvijas "Baltijas jūras projekta" skolu 11 skolēnu un piecu skolotāju dalība starptautiskajā "Baltijas jūras projekta" konferencē Zviedrijā no 2009.gada 26.aprīļa līdz 30.aprīlim;
- 4) deviņi skolēni, septiņi skolotāji, programmas "Ūdens kvalitāte" koordinators un "Baltijas jūras projekta" nacionālais koordinators piedalījās starptautiskajā konferencē "Pilsētu ekoloģija" no 2009.gada 17.septembra līdz 20.septembrim Vīņā;
- 5) koordinēta projekta programma "Ūdens kvalitāte", apkopotī rezultāti un nosūtīti dalībniekiem visās dalībvalstīs (programmas koordinatore – L.Āboliņa);
- 6) projekta skolas piedalījās projekta programmās, veicot novērojumus un mērījumus. Rezultāti tika nosūtīti programmu koordinatoriem;
- 7) noorganizēts "Baltijas jūras projekta" nacionālo koordinatoru seminārs Latvijā no 2009.gada 13.novembra līdz 15.novembrim, kurā piedalījās pārstāvji no deviņām Baltijas jūras reģiona valstīm.

FINANŠU RĀDĪTĀJI UN BUDŽETA INFORMĀCIJA

Galvenie finanšu rādītāji

Apkopojot finanšu rādītājus par VISC darbību, programmas 42.00.00. "Padošanās iestādes un to pasākumi" finanšu rezultāts bija Ls 773,827, no kuriem apakšprogrammā 42.01. "Iestāžu darbības nodrošināšana" līdzekļi Ls 568725 apmērā galvenokārt tika paredzēti iestādes darbības nodrošināšanai. Savukārt apakšprogrammas 42.02.00. "Izglītības satura un vērtēšanas nodrošināšana" līdzekļi Ls 175118 apmērā galvenokārt tika paredzēti valsts pārbaudījumu un valsts valodas prasmes pārbaudes nodrošināšanai. Apakšprogrammas 42.03. "Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētki" finansējums Ls 29984 (2009.gadā kopā – Ls 81770) tika paredzēts pasākumiem, lai gatavotos Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku norisei. Šajā programmā bija paredzēti arī pašu ieņēmumi Ls 45750 apmērā.

VISC funkciju nodrošināšana saistībā ar pedagogu profesionālo pilnveidi tika finansēta no apakšprogrammas 01.01.00. "Pedagogu profesionālā pilnveide", finansējums Ls 15644 (2009.gadā kopā – Ls 71820).

VISC darbība 2009.gadā bija saistīta arī ar vairāku projektu īstenošanu, t.sk.:

- 1) "Dabaszinātnes un matemātika" 1.2.1.2.1.apakšaktivitātē "Vispārējās vidējās izglītības satura reforma, mācību priekšmetu, metodikas un mācību sasniegumu vērtēšanas sistēmas uzlabošana" – Ls 987494 (2009.gadā kopā – Ls 1195484);

- 2) "Atbalsts vispārējās izglītības pedagogu nodrošināšanai prioritārajos mācību priekšmetos" 1.2.1.2.2.apakšaktivitātē "Atbalsts vispārējās izglītības pedagogu nodrošināšanai prioritārajos mācību priekšmetos" – Ls 11049;
- 3) struktūrfondu 2007.–2013.gada plānošanas perioda pirmās darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" papildinājuma 1.3.prioritātes "Nodarbinātības veicināšana un sabiedrības veselības pasākumi" 1.3.1.pasākuma "Nodarbinātība" 1.3.1.3.aktivitātes "Darba attiecību un darba drošības normatīvo aktu praktiska piemērošana un uzraudzības pilnveidošana" 1.3.1.3.2.apakšaktivitāte "Darba attiecību un darba drošības normatīvo aktu praktiska piemērošana nozarēs un uzņēmumos", projekta vadošais partneris – Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība – Ls 10064;
- 4) 2009.gada nogalē VISC uzsāka Ministru kabineta 2009.gada 8.septembrī izskatītās "Sociālās drošības tīkla stratēģijas" noteiktā mērķa izglītībā – nodrošināt bērnu vecumposmam atbilstošu izglītības saturu un veikt sagatavošanas darbus pamatizglītības apguvei sešu gadu vecumā – izpildi. Šim mērķim tika izlietoti Ls 176196 (galvenokārt iepirkuma rezultātā 128 speciālistu, kuri pilnveidoja mācību saturu, atlīdzībai, kā arī semināru un darba grupu sanāksmju saimnieciskajiem izdevumiem).

Valsts budžeta 2009.gada finansējums un tā izlietojums (latos)

Nr. p.k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)		2 728 477	2 688 348
1.1.	dotācijas		2 629 476	2 629 476
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi		65 504	54 530
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība		33 497	4 342
2.	Izdevumi (kopā)		2 732 553	2 587 700
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)		2 535 032	2 390 369
2.1.1.	subsīdijas un dotācijas, tai skaitā iemaksas starptautiskajās organizācijās		15 196	15 196
2.1.2.	pārējie uzturēšanas izdevumi		2 519 836	2 375 173
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem		197 521	197 331

4.tabula. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

PERSONĀLS

2009.gada 1.jūlijā tika izveidots VISC ar 97 amata vietām. Strukturējot funkcijas un amata pienākumus, tika likvidētas četras amata vietas, izveidojot divas jaunas amata vietas:

- 1) Izglītības satura departamenta direktors–Profesionālās izglītības satura nodrošinājuma nodaļas vadītājs;
- 2) Valsts pārbaudījumu departamenta direktors–Valsts pārbaudījumu sagatavošanas nodaļas vadītājs.

Līdz ar to 2009.gada 31.decembrī VISC bija 95 amata vietas. Amata pienākumus iestādē veica 60 valsts civildienesta ierēdņi un 35 pārvaldes vecākie referenti. Eiropas Savienības struktūrfondu projektu "Dabaszinātnes un matemātika" īstenoja atsevišķa projekta īstenošanas vienība.

Ar trīs valsts civildienesta ierēdņiem izbeidza valsts civildienesta attiecības, četri darbinieki bija bērna kopšanas atvaļinājumā.

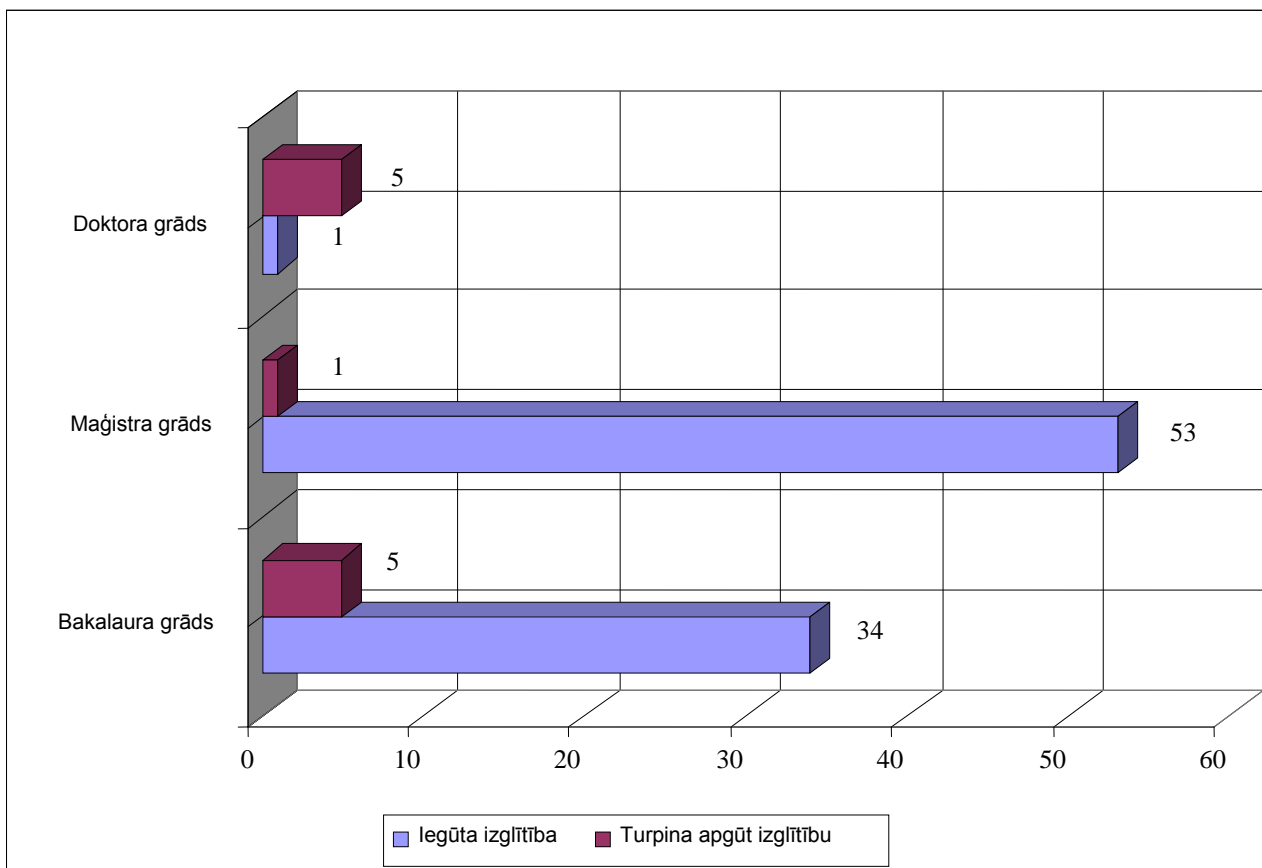
Lielākajai daļai VISC darbinieku bija augstākā izglītība, turklāt deviņi darbinieki bija apguvuši divas specialitātes.

VISC strādāja 77 sievietes un 14 vīrieši.

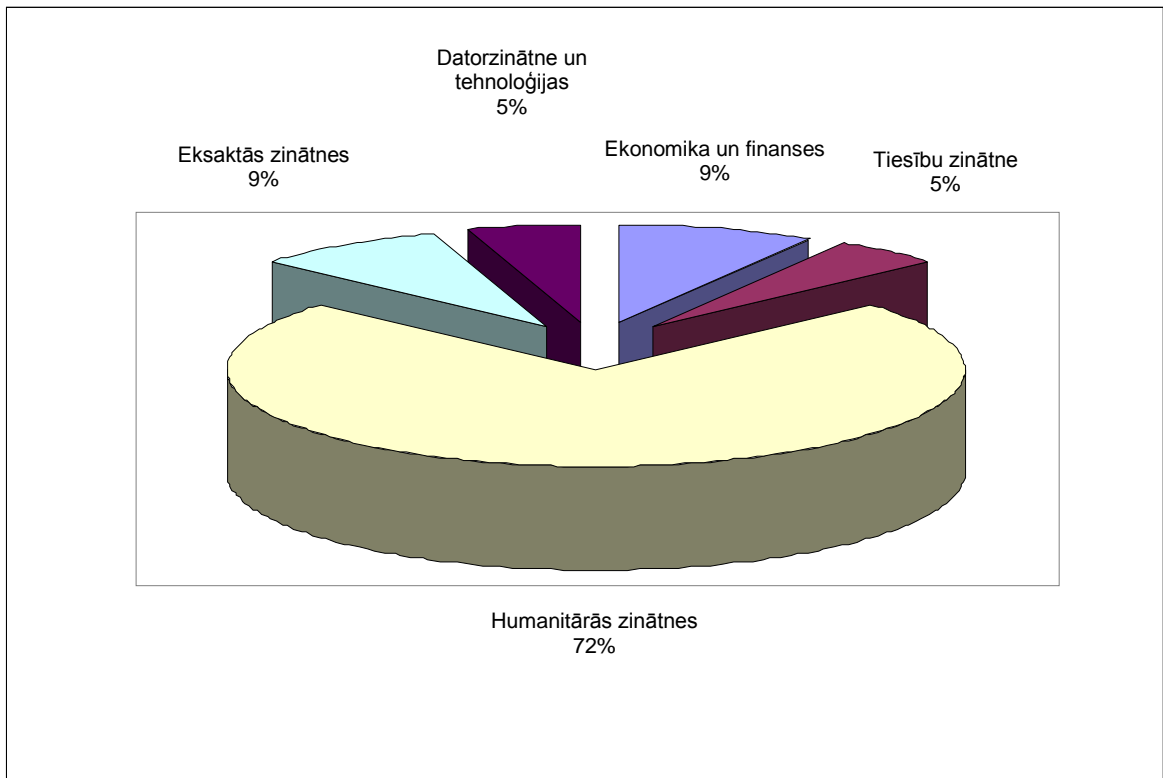
Valsts administrācijas skola nodrošina daļēju valsts civildienesta ierēdņu apmācību, kā arī piedāvā maksas kursus ne tikai valsts civildienesta ierēdņiem.

Savukārt ikviena pašmācība un neformālā tālākizglītība, apmeklējot seminārus, konferences, citu institūciju organizētās darba grupas, var tikt definēta kā profesionālā pilnveide, apgūstot jaunas darba metodes, zinātnes sasniegumus un juridiskās normas.

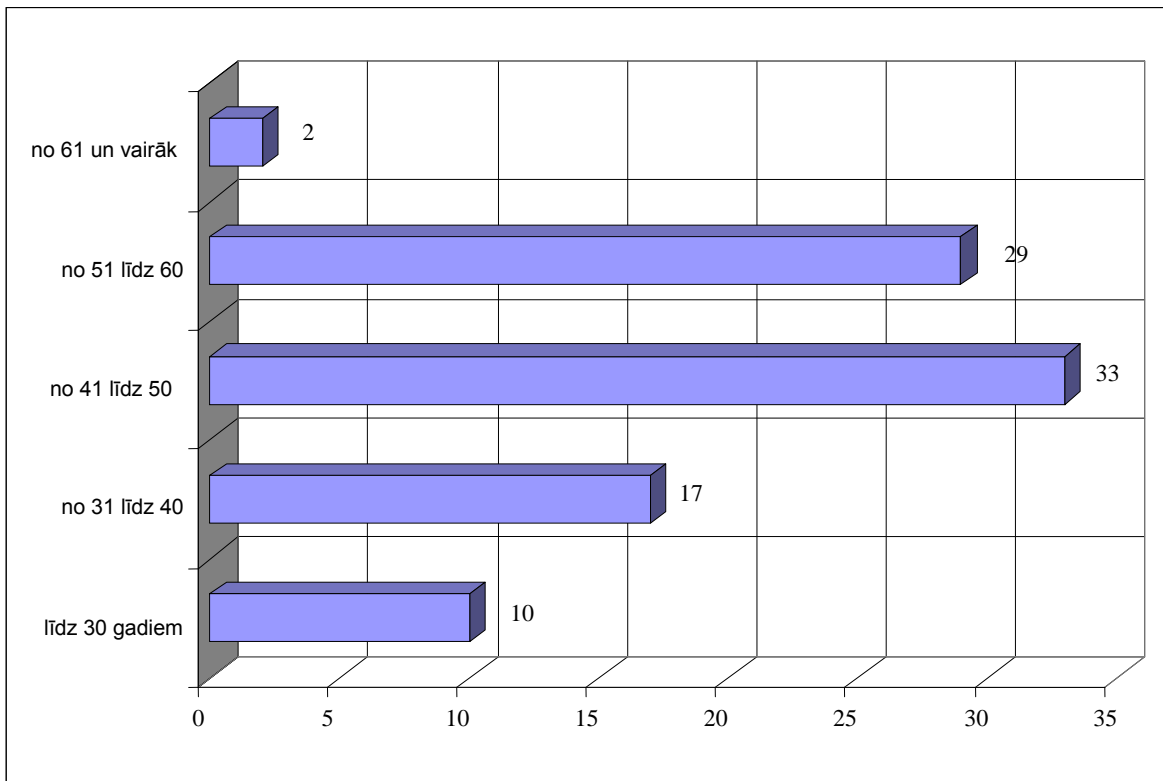
2010.gadā VISC piedāvās jaunas darba formas (arī darbinieku profesionālajai izaugsmei) – telekonferences un videokonferences.

16.attēls. VISC darbinieku izglītība

17.attēls. VISC darbinieku izglītība pa jomām

18.attēls. VISC darbinieku sadalījums pa vecuma grupām

KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

VISC lielu uzmanību pievērš sabiedrības informēšanai par VISC darba aktualitātēm.

Pēc reorganizācijas VISC sāka veidot iestādes interneta vietni www.visc.gov.lv, kurā tika gan apvienota visu reorganizēto iestāžu mājaslapās pieejamā informācija, gan sagatavotas jaunas interneta vietnes sadaļas. Jaunajā VISC interneta vietnē ir pieejama informācija par VISC mērķiem, uzdevumiem, darba plāniem, vispārējās un profesionālās izglītības mācību satura izstrādi, valsts pārbaudes darbiem, interešu izglītību un audzināšanas darbu, pedagogu tālākizglītību un citiem jautājumiem.

2009.gadā VISC izveidoja elektroniskās saziņas vietni reģistrētiem lietotājiem – novadu izglītības atbildīgajiem speciālistiem –, lai varētu veikt daudzveidīgas aptaujas, publikot dažādus materiālus, kas aktuāli atbildīgo izglītības speciālistu starpā u.tml. Līdzīgu slēgto elektroniskās saziņas vidi tika paredzēts izveidot arī profesionālajām izglītības iestādēm.

Kopš 2009.gada 4.novembra iznāk arī VISC elektroniskais biļetens, tā abonēšanai var pieteikties jebkurš interesents. Biļetenā tiek publicētas intervijas ar VISC darbiniekiem, VISC atbildes uz aktuālajiem jautājumiem, kā arī informācija par VISC darba jaunumiem.

2009.gadā informācija par VISC darba aktualitātēm plašsaziņas līdzekļos sniegta vairāk nekā 500 reizes. Regulāri tika nosūtītas arī preses relīzes žurnālistiem, kā arī sagatavota un publicēta informācija par VISC darbu izglītības un zinātnes ministrijas elektroniskajā izdevumā.

VISC DARBĪBAS PLĀNI 2010.GADAM

Prioritātes vispārējās izglītības satura nodrošināšanai:

- 1) veikt pirmsskolas un sākumskolas mācību satura pārskatīšanas un saskaņošanas darbu;
- 2) sniegt informatīvu un metodisku atbalstu izglītības darbiniekiem, organizēt metodisko darbu valstī;
- 3) veikt sagatavošanās darbus mācību priekšmeta "Latvijas vēsture" mācīšanas uzsākšanai.

Prioritātes profesionālās izglītības satura nodrošināšanai:

- 1) veidot viengadīgās profesionālās izglītības programmas izglītojamajiem pēc vispārējās vidējās izglītības, kuri nav iestājušies augstākās izglītības iestādēs, tādējādi nodrošinot darba tirgum nepieciešamos speciālistus vidējā posmā;
- 2) piedalīties jauna Profesionālās izglītības likuma izstrādē, Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras izveidē Latvijā, neformālās izglītības atzīšanas sistēmas izveidē un citu ar profesionālo izglītību saistīto jautājumu izstrādē.

Prioritātes valsts pārbaudes darbu izstrādē un organizēšanā:

- 1) īstenot Valsts pārbaudes darbu sistēmas 1.kārtu, uzsākt Valsts pārbaudes darbu sistēmas 2.kārtas izstrādi;
- 2) veikt centralizēto valodu eksāmenu mutvārdu daļas ieraksta modernizāciju visā Latvijā;
- 3) nodrošināt centralizēto eksāmenu vērtētāju pieteikšanās un izglītojamo reģistra digitalizāciju;
- 4) turpināt attīstīt elektroniskās testēšanas sistēmas izmantošanu gan profesionālo kvalifikāciju eksāmenos, gan arī citos pārbaudes darbos vispārējā vidējā izglītībā.

Prioritātes valsts valodas atestācijā:

- 1) nodrošināt valsts valodas prasmes pārbaudi profesionālo un amatu pienākumu veikšanai (darba vajadzībām) un pastāvīgās uzturēšanās atļaujas saņemšanai un Eiropas Kopienas pastāvīgā iedzīvotāja statusa iegūšanai;
- 2) informēt sabiedrību par valsts valodas atestācijas procesu.

Prioritātes speciālajā izglītībā:

- 1) nodrošināt jaunizveidoto pašvaldību pedagoģiski medicīnisko komisiju metodisko vadību, izglītot komisiju speciālistus, lai nodrošinātu vienotas un kvalitatīvas izglītojamo spēju un attīstības līmeņa izvērtēšanas sistēmas ieviešanu visā Latvijā;

- 2) nodrošināt pilnvērtīgu Valsts pedagoģiski medicīniskās komisijas darbību;
- 3) metodiski un praktiski palīdzēt izglītības iestādēm speciālās un iekļaujošās izglītības jautājumu risināšanā;
- 4) aktīvi piedalīties starptautiskās konferences "Iekļaujoša pieeja bērnu un jauniešu ar speciālām vajadzībām izglītībā" organizēšanā;
- 5) iesniegt priekšlikumus grozījumiem Vispārējās izglītības likumā, atkārtoti iesniegt priekšlikumus grozījumiem Ministru kabineta 2001.gada 20.novembra noteikumos Nr.490.

Pedagogu tālākizglītība:

- 1) lai atbilstoši Ministru kabineta regulējumam nodrošinātu vispārējās un profesionālās izglītības pedagogu profesionālo pilnveidi par valsts budžeta līdzekļiem, Tālākizglītības un projektu nodaļa plāno uzsākt Eiropas Savienības struktūrfondu projektu "Vispārējās izglītības pedagogu tālākizglītība" un "Profesionālo mācību priekšmetu pedagogu un prakses vadītāju teorētisko zināšanu un praktisko kompetenču paaugstināšana" īstenošanu;
- 2) apzināt Latvijas talantīgos skolēnus, sadarbībā ar Latvijas skolotāju asociācijām un augstākās izglītības iestādēm, organizējot valsts mācību priekšmetu olimpiāžu norisi, un atbalstīt Latvijas talantīgo skolēnu dalību starptautiskajās olimpiādēs;
- 3) veicināt profesionālās izglītības prestižu, sadarbībā ar uzņēmēju asociācijām organizējot profesionālās meistarības konkursus Latvijā, un atbalstīt konkursa uzvarētāju līdzdalību starptautiskajā profesionālās meistarības konkursā "EuroSkills 2010" Portugālē;
- 4) turpināt uzsākt darbu Eiropas Savienības Mūzikas izglītības programmas *Leonardo da Vinci* projektos un Eiropas Padomes *Pestalozzi* programmas darbības nodrošināšanā Latvijā.

Prioritātes interešu izglītībā un audzināšanas darbā:

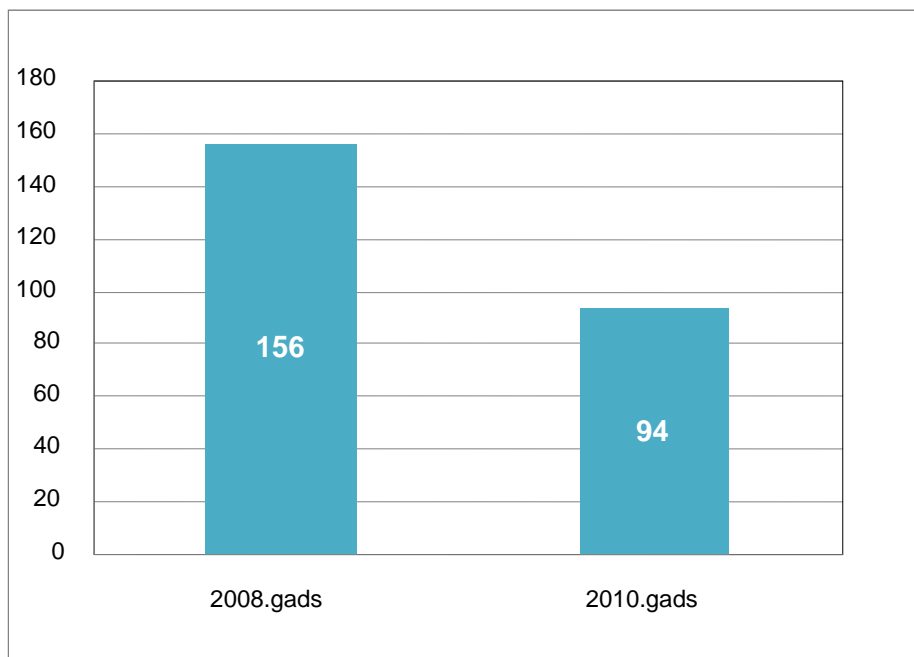
- 1) nodrošināt audzināšanas darba nepārtrauktību un pēctecību, izvērtējot pieejamos resursus un nosakot prioritātes audzināšanas darba īstenošanai izglītības iestādēs;
- 2) saglabāt bērniem un jauniešiem iespējas iesaistīties interešu izglītības programmās, motivējot audzēkņus, viņu vecākus un pedagogus turpināt bērnu un jauniešu spēju, prasmju un talantu izkopšanu un radošo pašizpaušmi;
- 3) nodrošināt X Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku sagatavošanas procesu un kvalitatīvu svētku

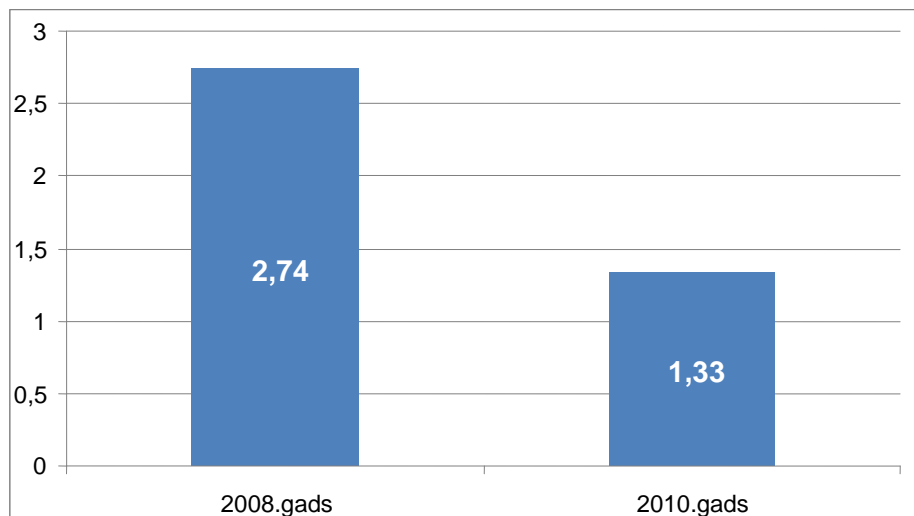
- norisi, rūpējoties par tautas kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu un stiprinot skolēnu nacionālo identitāti;
- 4) apzināt situāciju izglītības iestādēs audzināšanas darba īstenošanai resursu samazinājuma apstākļos (atbildīgais par audzināšanas darba nodrošināšanu izglītības iestādē, klašu audzinātāju metodiskā komisija, atbalsta personāls, interešu izglītības pieejamība u.c.);
  - 5) izvērtēt iespējas un plānot audzināšanas darba koordinēšanu novada/pilsētas ietvaros;
  - 6) sniegt atbalstu izglītības iestādei (klases audzinātājam) audzināšanas darba veikšanai;

- 7) nodrošināt informācijas apriti (VISC – novads/pilsēta – izglītības iestāde) un pārstāvniecību informatīvi izglītošos pasākumos (semināri, darba grupas, diskusijas, aptaujas u.c.);
- 8) iespēju robežās iesaistīties valsts nozīmes pasākumos interešu izglītībā un audzināšanas darbā.

2010. gadā VISC turpinās īstenot visas funkcijas, neskatoties, ka minēto funkciju veikšanai ir samazināts gan darbinieku skaits, gan finansējums.

19.attēls. Darbinieku skaita izmaiņas (salīdzinājumam 2008. un 2010. gads)

20.attēls. Finansējums milj. latu (salīdzinājumam 2008. un 2010. gads)